

ELŐFIZETÉS

HELYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉS:
Első alkalommal két sor egykor 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 187

KIADÓHVATAL
Aradi Nyomda Rézvály-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mentelmi ügyek a Ház előtt.
- Elévült a Polónyi-Lengyel pőr.
- Negyvenhatezer korona felesleg.
- A monarchia és Románia titkos konvenciója.
- Milliók pőr a Königsberg hitbizományért.
- Az aradi román püspökség új palotája.
- Beszélgetés Vilmos fejedelem sógorával.
- Kutba akarta fojtani a családját.
- Botrány a román parlamentben.
- Bombamerénylet Miklós cár ellen.
- Durazzo utolsó órái.
- Görög-török háború előtt.

Durazzo.

Arad, június 18.

E pillanatban még ellentmondók és bizonytalanok a hírek Durazzo sorsa felől. Tegnap még úgy volt, hogy a fejedelem csapatai már szétrebbentették a felkelőket; ma már az a hír, hogy a felkelők ultimátumot küldtek Vilmos fejedelemhez, a melyben felszólítják, hogy huszonnégy óra alatt hagyja el Albániát. Ma délután pedig a tőzsdéket azzal a pozitív hírrel riasztották meg, hogy a felkelők bevették Durazzót.

Ezekkel a hírekkel együtt azonban más, igen figyelemreméltó jelentések érkeznek. Az olasz közvélemény megnyilatkozásai ezek, a melyek azt követelik, hogy Olaszország hagyja sorsára Durazzót és Albá-

niát. Ha az osztrák-magyar monarchiának kedve telik abban, hogy Albániának Wied Vilmos legyen a fejedelme, törődjék ő vele. Bizonyára nem véletlen, hogy ugyanekkor olasz alattvalókra ismételten az a gyanu hárul, hogy az albán fölkelőknek titokban jelentős szivességeket teljesítenek, sőt kémiszolgálatot végeznek a részükre.

Szóval, Olaszország megunta az albán ügyet. Ha bennünket, az osztrák-magyar monarchia egyszerű polgárait megkérdeznék, azt feleljük rá: mi is. Akármennyire nagyrabecsüljük Wied Vilmos herceg egyéniségét és ambícióját, akármennyire lelkesülünk a gondolatért, hogy az őslakók módjára élő, durva erkölcsű balkáni földre az állami önállóság vigye el a civilizációt, — ezekért az érzéseinkért a monarchia egyetlen tengerész-közemberét se áldozzók föl. Még kevésbé szívesen viseljük a közvetett kárait annak a szüntelen nyugtalanságnak, háborús állapotnak, amely Albániában a wiedi herceg odaköltözése óta tart.

Ha Olaszországban fölbredt a rideg önzés, amely azt kérdezi: mi hasznunk van nekünk a független Albániából, Vilmos fejedelemségéből, akkor erre az érzésre mi is rákapunk. A balkáni háború befejezése óta halljuk, hogy az osztrák-magyar mo-

narchiának, mint Olaszországnak érdeke, hogy az új alakulások közé egy önálló fejedelemség ékeltesse; de hogy miért érdeke, az nem egészen világos. Azért mindenesetre, hogy Albániát ne kaphassa se Szerbia, se Görögország és ne maradjon ez meg Törökországnak. De ha valóban ezek egyiké se kapja meg, s a maga sajátos önállóságában állandó nyugtalanságban tartja a szomszédait, sőt Európát: mi jó származik abból?

Olaszország színvallása, ha különös is, tisztázni kezdi a helyzetet. Eddig úgy festett ez, mintha az albán fejedelem Európa, főként a szomszédos két nagyhatalom támogatásával foglalta el kellemetlen trónusát. A támogatás pedig abból állott, hogy a hatalmak a hadihajókról kibicelve nézték, hogy mi történik Durazzóban. Ez csakugyan lehetetlen állapot volt. A mikor ezt belátja a világ, a mikor komoly cselekvésnek közeledik az ideje, az olaszok ráeszmélnek, hogy voltaképp nincs semmi közük az ügyhöz és az osztrák-magyar monarchiára tolják annak minden felelősségét és konzekvenciáját. Ugy látszik, csak addig foglalkoztatta őket Albánia, a míg arról lehetett szó, hogy ott olasz gyarmatokat szereznek. Így azonban...

Az osztrák-magyar monarchia természetesen ezt a drága diplomáciai

Blanka.

Írta: Krudy Gyula.

Kis nefelejtsek voltak a szoknyáján, koszorucskák, mintha valamely régi imakönyv lapjai közül vették volna a mintát és a félcipője szalagokkal volt a bokájához erősítve, mint azokon a lábakon, amelyek képzeletünkben a tánczenét követik, midőn estofelé régi keringőt játszik valaki a zongorán és kis velenői tükre volt, amelyben mindig csodálkozva nézte hervadt lilomszínű arcát és melankólikus sötét szemét, amely egyszerűen, őszintén, hazugságok nélkül, szinte reménytelenül nézegett Nagybotos Violára, mint a költemények, amelyeket falusi magányában írogat az egykori testőr a császárnéhoz. Természetesen oly finom volt, mint ő csipkével díszített legyezője és a térde alatt halovány rózsaszínű csokor fogta fehér harisnyáját, amelyet Nagybotosnak egyszer alkalma volt látni — kis csermelyt ugrottak sétálás közben — a nyakán a hajzat oly szeliden simuló kontya alá, mint a szent nők képein látható. Talán félig-meddig szőke volt, mint a sokat szenvedett férfiak képzeletében az egyetlen és ismeretlen női ideál jelentkezik, enyhén elmosódottan, alig tapintható alakban, csupán elgondolásban a testiesség, inkább az áhitott drága női hang, szín és lélek formájában, mint szerelmi csalódás után, félálomban, olykor egyet sóhajtván és a párnát átölelve képzelik a férfiak azokat a nőket, akik nem csalták volna meg őket... Blankának hívták és már harminc esztendő volt.

Mintha egy félig rombadólt vár toronyablakában üldögélt volna, a sokat próbált falakat

enyhén fűdi be a repkény, mint az elhagyott sirokat a borongó emlékezés, a vár alatt csillogó és rongyos lovagesapat vonul el, talán épen a szentföldről jönnek a daliák és a fájószívű férfiak meg-megállnak a toronyablak alatt, hogy az álombeli nő kárpótolja és megvigasztalja őket azokért a nőkért, akik hosszú utazásuk alatt kést vertek a szívükbe, miután az éjszaka mámorra és a szerelem elmúlt; kondor feketékért, mély szemű barnákért és fehér nyakuakért, akiknek kővérkés álla alatt a megvillanó test szinte bolondá teszi az élőfát is.

Blanka abban az időben, mikor történetünk játszik, csaknem azért lakott a fővárosban, hogy meggyógyítsa azokat a férfiakat, akik elégett agyvérző, szétmarcangolt szív, kéz és láb nélkül, majdnem a földön csuszva, mint a vásárbeli nyomorékok, más nők által az öngyilkosságig hajszolva, álom és remény nélkül csavarogtak Pesten, akik komolyan vették az esküt a kápolnában, vagy a magány édes illatárában, a drága csókot, a kábító bünt és estvéli sétát a nyárfasorban, midőn a nők úgy tapadnak a férfivállhoz, mint a fecskéfészék nősténye himjéhez.

Nagybotos, miután hosszú éjjeleken át nem tett egyebet, mint töltött bort, pisztolyt és bánatot, csaknem siránkozva fordult be Blanka házába.

— Végeredményesen: mindig csak magát szerettem, fejedelemnő, — mondta, miután jószagu kis cipőkkel homlokon rugták a nők.

Blanka ezidőtájt a Szilvafa című teázóhelység igazgatónője volt. A falakat vastag szőnyegek borították, életunt zenészek balkan

Schubert-dalokat hegedültek és orosz szamovárban főzték a teát néhány belvárosi öregúr részére, akik álmatlanságuk miatt a helységet felkeresték. Néhány régi, félig-meddig nyugalomba vonult hölgyismerős üldögélt a szalonban, akik az öreg grófokat még fiatal koruktól ismerték, mintha egy családhoz tartozók volnának valamennyien. A pincér, aki felszolgált, egykor népdalénekes volt a Flóra-teremben és közkedveltségnek örvendett a maga idejében a hölgyek körében, a kapuban egy nyugalmazott fiakeres teljesítette a portási teendőket, miután lovai a rossz gazdasági viszonyok folytán felfordultak és midőn az óra éjfélét ütött, az öregurak felkeltek helyükről, a hölgyek felretették kézimunkáikat, Hrabeesné, a kómika beszüntette elbeszéléseit, amelyeket az öregurak fiatal élményeiről ezeregyéjszakai kedvvel mesélt es-ténként a Szilvafában és Hrabeeset, a jég-szürke karmestert, a Kis cica című operett egykor ünnepelt szerzőjét leszólította a pódiumról. Az öreg grófok kocsijaikhoz totyogtak és a Belváros szűk utcáin eltűnedezték a kocsilámpák. Blanka csikos kendőt vett a vállára, az üzleti könyvet a fiókba zárta és meleg, doromboló hangon fordult Nagybotoshoz.

— Nos, miért akar ismét véget vetni életének, kedves barátom?

Nagybotos nem igen szokott igazat mondani a nőknek, — óvakodott mindig, hogy a gondolatait elárulja, — Blanka azonban régi szerelme volt. Tizenöt éve reménytelenül, bánatosan, végzetlenül szerette Nagybotost, mint aki valamely gyógyíthatatlan testi hibá-

monopóliumot nem fogadhatja el. Azt, hogy Albánia Albánia legyen, Európa mondta ki, s Európának becsületbeli kötelessége, hogy úgy is legyen. Igaz, hogy Európa megállapításait a török statusquo fölborítása óta nem tekintik szentnek, de hogy a nagyhatalmak szavának sulya annyira csökkent volna, hogy néhány ezer szkipetár is meg tudja másítani: azt mégis bajos föltenni. Ha Wied Vilmos nem volt elég alkalmas arra, hogy Skander bég utódja legyen, tegyenek helyébe mást, de Albániában föltétlenül és mielőbb rendet kell teremteniök. Az összes hatalmaknak, — mert a hogy Olaszországnak nincs kedve, az osztrák-magyar monarchiának nem kötelessége, hogy ezt a fáradságos, sok vért és pénzt igénylő megbízást a maga vállaira vegye — minden igazi érdek és cél nélkül, az ellenszolgáltatás minden kilátása nélkül. Hát szerencsétlen balekje lenne a monarchia Európának?...

A miniszterelnök és a román tárgyalások. Budapestről jelentik: A Bud. Tud. illetékes helyről felhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy Az Est mai számában foglalt azon állítás, mintha a miniszterelnök a románoknak tett első ajánlatában teljesen kielégítő, igen értékes oly feltételek lettek volna, amelyeket később visszavont, a valósággal homlok-egyenest ellenkező. A miniszterelnök a tárgyalások egész folyama alatt egyetlenegy kijelentését, vagy ígérését nem vonta vissza, ellenkezőleg, egy és más fontos részletkérdésben tovább ment később, mint a tárgyalás első stádiumában, mint arról a képviselőházban felolvasott iratok — tudniillik a miniszterelnöknek 1913. év tavaszán és 1914. január havában készített feljegyzéseiből — bárki is meggyőződhet.

Mentelmi ügyek a Ház előtt.

(Szünet június 30-ig.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 18.

A képviselőház mai ülésén, amelyen az ellenzék nem vett részt, harmadszori olvasásban elfogadták a hatóságok védelméről szóló javaslatot, majd mentelmi ügyeket intéztek el. A Ház az elnök javaslatára elhatározta, hogy június 30-ig nem tart érdemleges ülést.

A Ház mai ülését háromnegyedtizenegy óra után nyitotta meg Beöthy Pál elnök.

Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a kőrös—belovár—verőce—bácsi vasutvonal engedélyezése tárgyában.

A hatóságok büntetőjogi védelméről szóló törvényt harmadszori olvasásban elfogadták.

Mártonffy Márton előadó betérjesztette a kultuszminiszter jelentését az országos tanári és tanítói nyugdíjalap 1912. évi állapotáról.

Kenedi Géza a királyi József-műegyetem új épületének elkészültéről tett jelentést.

Hegedüs Kálmán pedig az iparfelügyelők tevékenységéről szóló miniszteri jelentést referálta.

A Ház a jelentést tudomásul vette.

Ezután mentelmi ügyeket tárgyalt a Ház. P. Abrahám Dezső, Béla Henrik, Blahó Pál képviselők mentelmi jogát a Ház felfüggesztette. Bartha János képviselő mentelmi jogát kihágás címén kérték felfüggeszteni. A Ház nem adta ki Barthost. Sztranyovszky Sándor és Almásy László képviselőket a budapesti főügyészség a polgárok választói joga ellen elkövetett vétség és testi sértés vétsége miatt kérte kiadni. A bizottság a zaklatás esetét látta fenforogni s a kiadást nem véleményezte. A Ház így határozott. Szepesházy Imre képviselőt a bizottság nem adta ki.

Juriga Nándor képviselőt a pozsonyi ügyészség nemzetiségi izgatás miatt kéri kiadni. Juriga mulatozás közben cigányzene mellett a következőket mondta:

— A tótoké lesz a világ. Megverik a németet és a magyar elszalad.

A mentelmi ügyet Mayer Ödön referálta. A bizottság a mulatságos kifejezésben nem lá-

tott nemzetiségi izgatást. Jurigát nem adták ki.

Lengyel Zoltánt rágalmozás miatt kérte kiadni a budapesti főügyészség. A bizottság kiadta Lengyelt.

Több tárgy nem lévén, az elnök megtette napirendi indítványát. A Ház június harmincadikáig érdemleges ülést nem fog tartani. Június huszonegyedikén formális ülést tart a Ház, amely a további teendők iránt intézkedni fog.

Elévült a Polónyi—Lengyel pör.

(A törvényszék megszüntette az eljárást.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 18.

Az időtlen-ideje húzódó nagy pör, a melyet Polónyi Géza volt igazságügyminiszter indított Lengyel Zoltán ellen, ma megszűnt. Most legutóbb a fölött kellett döntenie a törvényszék vádtanácsának, hogy kitűzi-e az ügy újabb főtárgyalását, miután Lengyel Zoltán azt vitatta, hogy a vád már elévült.

Ma hirdette ki a döntést a budapesti törvényszék Langer táblabíró elnöklete alatt üléselő vádtanácsa. Megjelent az ítélethirdetésnél Gál Jenő dr. ügyvéd, Lengyel Zoltán képviselőjében s Polónyi Dezső dr. Polónyi Géza részéről.

A vádtanács megállapította az ügy elévülését és a további eljárást megszüntette.

A döntést az új sajtótörvény 48. §-a alapján hozta a vádtanács, e szakasz szerint ugyanis 6 hónap az elévülés, aminek fenforgását a vádtanács megállapítottnak vette. Az indokolás hivatkozik arra, hogy az új sajtótörvény e rendelkezése enyhébb a régivel s miután a kaució nélküli sajtó utján való politizálásnál ezt már érvényre juttatták, itt is helyénvalónak látta a vádtanács a szakasz alkalmazását.

A vádtanács döntése ellen Polónyi Dezső dr. Polónyi Géza képviselőjében felfolyamodást jelentett be.

val jött a világra, amely fogyatkozását lassan megszokja, mint a félszeműek a bajt. Nagybotos körülbelül bizonyos volt arról, hogy Blanka lefekvés előtt mindig érte imádkozik és nappal futó sóhaj hagyja el ajkait, mint a lehellet párája eloszlik az ablaküvegről. Talán még egy éjjeli zenészhez is férjhez ment volna, ha Nagybotos ezt parancsolja.

— Megint azt gondolja magában egy nő, hogy én vagyok az ismeretlen pesti hulla, akit a tiszamenti faluban a folyóból a hatóságok kifogtak. Talán már idegeskedik is, hogy még életben vagyok, — felelt Nagybotos és megsimogatta a kendőt Blanka vállán.

— Mit tett? Megesalta?

Nagybotos, mint töredelmes bűnös, csaknem elszólta magát:

— Azt hiszem, hogy most már minden rendben lesz. Van egy nő, aki felejthetetlenül szeret és boldogít... Hallgassa csak: azt mondta, hogy már éjjel-nappal rám gondol. Milyen finom volt a keze, a nyaka, a lába; ha akarta sirtam, ha akarta nevettem. Olyanokat cselekedtem, mint egy jogász. Éjjelizenéket rendeztem az ablaka alatt.

Blanka a nefelejts-koszorúcskákat simogatta a szoknyáján.

— Szegény barátom, hányszor tanítottam, hogy a nőknek nagyobb szükségük van a férfiak szerelmére, mint megfordítva. Minden nőnek kezet kellene csókolni, ha egy férfi arra érdemesíti, hogy megszólítja. Tudja maga, hogy mily hitványak a nők? Kihallgatás nélkül ki lehet végezni minden nőt, aki harmincadik évét betöltötte. Annyit vétkezett ez idő alatt a férfiak ellen.

Nagybotos jóízűen bölöngatott:

— Maga az egyetlen derék teremtés, Blanka.

A hervadt lányan, szomorúan mosolygott:

— Én nem sokat számítok, mert én körülbelül rendbejöttem az élettel. Vágyaim, reményeim többé nincsenek. Mint egy vén madár üldögélek a fa tetején és csupán annak örülök, hogy mások még örülni tudnak az életnek, szerelemnek.

— Tudja mi vagyok én? Egy elhervadt menyasszonyi csokor, amelyet a nagymama sírjára elvisznek az unokák. Magányos szobában porlepte tükör, az ajtót senki sem nyitja ki, mert a házigazda elbujdosott. Régi asszony-arckép magányos házbán és délutánonkint senki sem nézi az arcépet elmerengve, elgondolkozva. Szép ódon báliruha vagyok, amely a padláson várja, amíg a háznépét árverezik, aki egykor viselte, a temetőbe költöztött.

Nagybotos a leány vállára hajtotta a fejét és odavetőleg megsimogatta az arcát, mint vén hű lovat megsimogatnak.

— Nagyon szerette? — kérdezte szórakozott hangon és lehunyta szemmel.

— Téged szeretlek, — felelt sima nyelvvel Nagybotos.

Blanka csendesen, bánatosan mosolygott. Amint beszélt, a szeme lassan könyvelábadt:

— Milyen jó nekem, hogy a nők oly hűlenek, mint a reggeli harmatok. Nyomtalanul elillannak az életéből és olyankor egy darabig rám kerül a sor. Most majd nekem fogod hazudni mindazt, amit amannak mondtál volna, ha még meg volna. Amíg jön egy új nő, aki bolondná tesz.

— Esküszöm, — felelte Nagybotos, térdreereszkedett, az arcát a leány ruhájába te-

mette és titkon, lopva azt gondolta, hogy a másik, a hűtlen hölgy előtt térdepel.

Blanka ezt igen jól tudta, de azért megadással, szeliden simogatta Nagybotos fejét.

— Holnap, ha szép idő lesz, kirándulunk a hegyek közé. A füre ülünk, sashegyi bort iszunk és régi német dalokat énekelünk, — mondta lelkesen Nagybotos.

— Én szebbet ígérek önnek, — mondta Blanka. — Házat veszünk falun, nagy kertet és hűvös, mély szobákat, régi cselédeket és egy pár lovat. Sohasem hagyjuk el egymást, reggel arra ébrednek, hogy ön megcsókol, este megfogjuk egymás kezét, úgy alszunk. A háztetőn golya fészkel és Buudásnak hívják a házőrzőt. Ha netán a hűtlen nő holnapig nem írna levelet...

— Ha nem írna! Akkor meghalnék, — gondolta magában Nagybotos és míg a Blanka kezét arcához szoritotta, szinte örömteli hangon folytatta:

— Holnap vadászeszmát varratok.

Bizonyosan várja már otthon egy levél a drága kéztől, hisz Blanka mondta, aki ismeri a nőket.

Sokáig üldögéltek egymás mellett, hallgatagon, elgondolkozva, végül Blanka telemelkedett helyéről.

— Késő van, — mormogta. — Tegyük el magunkat holnapra. Mondd, ugy-e azt akarod, hogy beszéljek az aranymivesnével, akiért majd meghalsz?

Nagybotos lehajtotta a fejét.

— Igen.

— Majd felöltözöm eselédasszonynak és besuhanok hozzá, amikor egyedül van otthon.

Negyvenhatezer korona felesleg.

(Két és fél millióval szaporodott a város vagyona. — Elkészült a zárószámadás.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 18.

Szombaton tartandó ülésén foglalkozik Arad város tanácsa az elmúlt esztendő zárószámadásával, amelyet *Kilényi János* főszámvevő elkészített és holnap terjeszt be a tanácsnak azzal a javaslattal, hogy azt elfogadva tegyék ki 15 napi közszemlére.

A zárószámadásra nagyon büszke lesz a tanács. Meleg dicséretet kap a főszámvevőtől, amiért a súlyos gazdasági esztendőben jól gazdálkodott, takarékos volt, nem költött el többet, mint amennyi pénze volt, nem csinált a költségelirányzatban megszavazott hitelekkel túllépő adósságot. Ha az elmúlt esztendő nem lett volna olyan fekete, mint amilyen volt, akkor a városi gazdálkodás ismét tetemes felesleggel zárult volna úgy, mint az két esztendeje történt. Az 1913-iki év azonban a katasztrófák, a megrázkódtatások sorozatának időpontjaként lesz emlékezetes és csak természetes, hogy a kereskedő és iparos város is megérezte a kríziseket, melyek az adófizetésben behajthatatlanná váló adók leírásában hűen tükröződnek vissza. Ha ezek a zavaró körülmények nincsenek, akkor Arad város, noha a költségvetést egy fillérrel sem lépte túl a törvényhatóság.

százhuszonöt ezer korona felesleget számolt

volna el. Minthogy azonban az előírt és kivett adók nem folytak be teljesen, a zárószámadási

tényleges felesleg negyvenhatezer korona.

El kell ismerni, hogy nagyon szép eredmény ez. Szól a költségvetés realitása és a tanács takarékosága mellett egyaránt. Nagyon szép eredmény ez, különösen, ha tekintetbe vesszük azt aényt, hogy nemcsak az állam, de igen sok város

* igen jelentékeny deficittel fejezte be az elmúlt évet.

A zárószámadás részletes ismertetésére csak akkor ad módot a főszámvevő, ha azt már átadta a tanácsnak. Így tehát ezuttal nem sorolhatjuk fel részletesen, hogy a *sufficit* miből származott, mely költségvetési tételeknél mutatkozott nagyobb bevétel, mint amennyire előre számítottak. Ugy értesülünk, hogy az átírási illetékek jövedelmeztek többet, noha ezt csak fenntartással merjük állítani, mert az köz-tudomású tény, hogy az ingatlan forgalom tavaly nem volt élénk. Valószínű, hogy az állami adók emelkedése és ezzel az adóalap növekedése tette lehetővé ezt az eredményt, ami plauzibilis is, mert emlékeztet, hogy a főszámvevő 1913. év októberében előterjesztést tett a tanácsnak százezer korona függő kölcsön felvételére, de erre nem került sor. A pesszimiztikusan látott viszonyok a nagyobb adóbevételek folytán javultak meg.

A zárószámadás szerint a város költségvetése a következőkép alakult az elmúlt év végén:

Bevételi előírás volt: 4109969 kor.

Kiadási előírás volt: 4006582 kor.

Bevételi előírási többlet: 125492 kor.

Mint említettük, ebből levonandó a tévesen előírt és behajthatatlanná vált adók címén 56855 korona, úgy, hogy a tényleges többlet 46262 koronára rug.

Azonban nemcsak a gazdálkodás volt ki-elégítő, hanem igen

jelentékeny vagyon szaporulatáról is kapunk értesítést az elszámolásban. Különböző beruházások, építkezések, beszerzések, utca burkolások következtében Arad város cselekvő vagyona nagyobb, mint volt egy esztendővel ezelőtt.

Cselekvő vagyon 44397937 korona.

Szenvedő vagyon 13392500 korona.

Vagyon szaporulat 2489353 korona.

A zárószámadás befejeztével egyidejűleg meg kellene indulnia a jövő évi költségvetés összeállításának. Ezt a munkát késlelteti azonban az a fontos körülmény, hogy a III-ad osztályú adók kivétele még nem történt meg, lévén a rendes bevételek mellett ez a legszélesebb bázisa a pótdadó megállapításának.

A főszámvevő azonban foglalkozik a költségvetéssel, de természetesen csak messze távolságban látszó konturokról beszélhet. Amint ma tudósítónk előtt, a rendelkezésre álló adatok és a számításba vehető bevételek összevetéséből nyert impresszióiról nyilatkozott, a jövő évi költségvetés kedvezően alakul. Nem kizárt dolog, hogy tetemes pótdadó leszállítás lesz. Ha csak egyes ügyosztályok vezetőinek nem jön meg a kedvük nagyobb tervekre és beruházásokra. A gazdasági tanácsnok, mint megírtuk, már jelzett egy 25—30 ezer koronás új tételt, a köztisztasági kiadások rovatán.

A monarchia és Románia titkos konvenciója.

(Mit tartalmaz a fölmondott szerződés? — Egy román politikus nyilatkozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 18.

Egy romániai előkelő, és befolyásos politikus, aki minden esztendőben meglátogatja magyarországi barátait, a napokban Aradon járt és rendkívül figyelmet érdemlő nyilatkozatokat tett a cár romániai látogatásáról. Az illető állandó kontaktust tart fenn a legbeavatottabb diplomáttal s csak így történhetett meg, hogy a Balkán háboru kitorése előtt egy évvel Aradon való látogatása alkalmával pontosan megmondotta az elkövetkező balkáni eseményeket. Épen ezért föltétlen hitelt érdemelnek következő nyilatkozatai:

— Az orosz cár látogatása maga után fogja vonni a fölmondását annak a szerződésnek, amelyet 1880. augusztus 14-én Ischlben kötött Ausztria-Magyarország Romániával s amely szerződést *Ferenc József* és *Károly* mostani román királyon kívül *baron de Haymerle* osztrák-magyar és *Boerescu* román külügyminiszter is aláírtak. A szerződést, amely nyolc pontból áll, évekkal ezelőtt magam is láttam, mert összeköttetésben állottam *Herzog von St. Sava* álnév alatt működő diplomata íróval, aki két évtizeddel ezelőtt egyik könyvében röviden érintette ezt a nagyfontosságú okmányt.

1. A szerződés első pontja azt tartalmazza, hogy ez az okmány osztrák-magyar-román titkos konvenció, amely a keleti kérdés esetleges megoldása alkalmára a két állam politikai és katonai összeköttetését pecsételi meg.

A 2. pont szerint

Románia Ausztria-Magyarország ellen Románia határain belül semmiféle ellenséges akciót nem enged meg,

viszont Ausztria-Magyarország garantálja, hogy *Károly királyt* és az uralkodó családot

veszély esetén bármely hatalommal szemben is megvédelmezi és az akkor még hercegi címet viselő *Károly királyi* címét bármikor hajlandó elismerni.

3. Ha olyan új eszmék és irányzatok (szabadgondolat, szociálizmus, anarchizmus, irredentizmus) terjednének el Romániában, melyek uralkodói jogokat érintenek, vagy csorbítani akarnak, Ausztria-Magyarország az uralkodó család kívánságára elnyomni igyekszik Romániában ezt az áramlatot.

Románia megígéri, hogy határain erődítményeket emel, az esetleges orosz beavatkozás ellen és korlátozni fogja úgy az orosz hajó, mint vasuti közlekedésnek Románia felé való csatlakozását és megfordítva. Az oroszok kívül a bolgár és szerb közlekedés bekapcsolását is a minimumra fogja leszorítani Románia.

4. Románia nem léphet más állammal sem katonai, sem politikai, sem kereskedelmi szövetségre Ausztria-Magyarország tudtán kívül. Ha Románia esetleg kibővítené az ország területét az orosz, a szerb, vagy a bolgár állam rovására, Ausztria-Magyarország egész befolyásával segíteni fogja a szövetségesek ebbeli tervét.

5. Románia lemond az Ausztria-Magyarország sérelmére folytatott irredentista törekvésekről és Erdély, a Bánság, Bukovina területére nem aspirál. Ausztria-Magyarország késznek nyilatkozik Romániát segíteni abban, hogy Besszarábiában és Macedóniában, továbbá Dobrudzsában a nép elrománosodjék.

6. Ha Románia speciális jogai megvédése miatt háboruba keveredik bármely állammal, Ausztria-Magyarország segítségére siet és nemcsak közösen folytatják a háborút, hanem a békét is közösen kötik meg.

Románia kötelezi magát, hogy az esetre, ha Ausztria-Magyarország háboruba keveredik Orosz és Törökországgal, továbbá Szerbiával, akkor teljes haderejét és összes szárazföldi és vízi erődítményeit rendelkezésére bocsátja a monarchiának.

7. Ha azon negyven év alatt, amely időre ezt a szerződést kötik, Ausztria-Magyarországnak sikerülne a balkáni államokat és nemzeteket a Habsburg-ház hegemoniája alá juttatni, akkor a román királyság a legszélesebb méretekben részt kap az Ausztria-Magyarország számára megszerzett előnyökből, Ausztria-Magyarország uralkodója ebben az esetben saját maga elhatározásából a monarchia területéből egy-egy részt átenged *Károly királynak*, vagy utódainak. Románia megígéri, hogy kapuit nyitva tartja a magyar és osztrák ipar és kereskedelem termékeinek s katolicizmust és a germánizmust istápolja.

8. Jelen szerződés negyven év múlva hatályát veszti, mindkét fél részére a fölmondási idő huszonnégy hónap, de ha a fölmondási idő alatt a szövetségesek valamelyike háborút kezd, a másik félnek kötelessége e megállapodás feltételeit betartani.

A szerződés pontjait majdnem szó szerinti hűséggel reprodukáltam. A konstanzi találkozón e még hat évig érvényben lévő szerződés fölmondását határozták el. Amiért Románia e neki értékes szerződésből kilép és Oroszország érdekszférájába kerül, az orosz cár ünnepélyesen kijelentette, hogy Románia a legrövidebb idő alatt megkapja Besszarábiát.

Durazzo utolsó órái.

Elárulták a kormánycsapatokat. — Vilmos menekülése. — A felkelők győzelme.

Távirati tudósítás.

Durazzo, június 18.

Hivatalos jelentések még iparkodnak eltitkolni a valóságot, de a táviratok és jelentések egész sora szól arról, hogy Durazzo immár utolsó óráit éli. A felkelők — bár nagy veszteségeket szenvedtek — szívós erővel ostromolják a várost, amelynek védelmezői egyre jobban gyengülnek és reménytelenül várják soruk változását. Maga a fejedelem vonakodik elhagyni Durazzót, hogy külföldi hajón keresen szállást, de azért minden ilyen irányú intézkedés megtörtént, mert nem lehet tudni, melyik órában lesz kénytelen Vilmos fejedelem a felkelők elől idegen állam hajóján menedéket keresni. Durazzo utolsó óráiról ezek a távirataink:

Árulók a miriditák között.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph durazzói tudósítója, Dillon Thomson ezredes haláláról a következő részleteket közli lapjával:

Mindinkább megerősödik az a feltevés, hogy Thomson ezredes nem a malisszorok golyóinak, hanem aljas árulásnak lett az áldozata. Egy orosz diák, aki Thomstont elesni látta, kijelenti, hogy az ezredes hosszabb ideig feküdt a földön, mielőtt segély érkezett volna. Az orosz diák rögtön egy hollandi orvoshoz sietett, akit sürgős segélyhozásra szólított fel.

Az orvos azonban nem akarta elhinni, hogy Thomson elesett, mivel még néhány pere előtt őt a csapatok élén küzdeni látta. Végre az orosz diák unszolására a helyszínrre sietett, hogy Thomsonnak meg hozza az első orvosi segélyt, de mire odaértek, már nem találták Thomson ezredest. A malisszorok elszállították Thomstont, illetve holttestét, mielőtt az orvosi segély megérkezett volna. Vilmos fejedelem maga tette le koszoruját Thomson ravatalára.

Ultimátum Vilmosnak.

Rómából jelentik: Az esti lapok durazzói jelentése szerint a felkelők ultimátumban felszólították Vilmos fejedelmet, hogy huszonegy óra alatt hagyja el Albániát, különben megostromolják a várost. Wied fejedelemnek elhatározott szándéka, hogy Durazzóban marad, akármi történik. Az osztrák-magyar és olasz haditengerészek kitűnően védik a konakot. A felkelők ultimátumát két hírnök vitte meg a fejedelemhez, aki elbocsátotta a hírnököket és egyuttal futárt küldött a sijaki uton harcoló miriditákhoz, hogy térjenek vissza. A futárt a felkelők utolérték és megölték. Ez a tény tette lehetővé, hogy a miriditákat körülkerítették.

Kormánycsapatok veresége.

Rómából jelentik: A Durazzóból érkezett legutolsó táviratok szerint a város helyzete rendkívül válságos. A kormánynak azokat a csapatait, amelyeket felkelők megtámadására küldtek ki, a felkelők csaknem teljesen lemészárolták.

A felkelők folytatták előnyomulásukat Durazzo felé. A kormány csapatait a felkelők több oldalról támadták meg egyszerre és a sűrű golyózáporban a miriditák és malisszorok egész sorai estek el. Akik közülök életben maradtak, azok fogságba kerültek. Durazzo elesését minden órában várják.

Durazzo: A helyzet igen súlyos és nem lehet tudni, hogy a holnapi nap mit hoz. A miriditák és malisszorok tegnap nem viselkedtek valami hősiesséssel ez az oka, hogy a lázadók nagy győzelmet arattak felettük. A miriditák vonakodtak előrevonulni, mire a lázadók megtámadták őket s a fejedelem emberei ijedten és rendezetlen csapatokban vonultak vissza nagy veszteséget szenvedve. Hessel osztrák mérnöknek, aki az ágyukat irányítja s néhány önkéntes barátjának csak nagy nehezen sikerült az ágyukat megmenteni.

A város helyzete több, mint válságos,

mert a lakosság, amely a harcban már elfáradt, teljesen demoralizálódott. A nagyhatalmak képviselőinek felszólítása ellenére a fejedelem vonakodik hajóra szállni és tovább akarja alig néhány emberét vezetni.

Durazzo a fölkelőké.

Rómából jelentik: Ma délután három óra harminc perckor távirat érkezett Durazzóból, amely szerint a helyzet változatlanul válságos. A fölkelők körülvezték a várost és eddig nem sikerült őket visszaszorítani. A város védőinek helyzete igen nehéz. Ma egy angol, olasz, osztrák-magyar tengerészkülönítmény szállt partra, amely az angol tengernagy parancsnoksága alatt áll. A különítmény tagjainak szigorú parancsuk, hogy csak a fejedelem, a fejedelmi család, az idegen államok képviselői és az idegen allatvalók megvédésére szorítkozzanak. A különítmény partraszállását a hadihajók parancsnokainak tanácskozása előzte meg, a melyen résztvett Turkhán pasa miniszterelnök és a nemzetközi bizottság tagjai is. A tanácskozáson a fejedelem nem volt jelen. A fejedelem határozottan vonakodik külföldi hadihajóra szállni, de azért minden intézkedés megtörtént, hogy a fejedelem és udvara a palotát veszély esetén elhagyhassa. A tengerészkülönítmény partraszállásának további célja az, hogy a fejedelmi családot, a követeket és konzulokat, a külföldieket megvédje, továbbá, hogy a kormánycsapatoknak a felkelők által való esetleges lemészárlását megakadályozza. A miriditák és malisszorok vereségét teljes mértékben megerősítik. A miriditák állítólag árulásnak áldozatai, amennyiben törbe csalták őket.

Berlinből jelentik: A Nationalzeitung megbízható forrásból délelőtti tíz órakor táviratot kapott Durazzóból, amely szerint

a város helyzete reménytelen.

Az ostromlók száma haterre tehető. A felkelők el vannak határozva, hogy a várost, ha azt sikerül bevenniük, úgy elpusztítják, hogy kő kövön nem marad. A harc folytonosan tart és e pillanatban kedvezőtlen a kormánycsapatokra nézve.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia este érkezett távirata szerint

a felkelők teljesen urai a városnak, amelyet csak azért nem szállnak meg, mert a környéken nagyobb biztonságban érzik magukat.

A fejedelem helyzete teljesen reménytelen.

Érthetetlen, hogy Achmed bej, aki állítólag három nap előtt elfoglalta Tiranát, miért nem siet a fejedelem segítségére, amikor a város csak egy napnyira van Durazzótól.

Durazzóból jelentik: Az elesettek és sebesültek száma igen nagy. Egyik templomot kórházzá alakították át, de híján vannak a megfelelő köt- és orvosszereknek.

Berlinből jelentik: A fejedelem rokonai tegnap több megnyugtató táviratot kaptak Durazzóból, de a mai napon egyetlen egyet sem.

Rómából jelentik: A nemzetközi ellenőrző bizottság ma délután összeül, hogy tiltakozzék az ellen, hogy a felkelőknek hozzá intézett levelét nem adták át a bizottságnak.

A monarchia közbelépése.

A Frankfurter Zeitung jelentése szerint Durazzóban a helyzet igen komoly. Ausztria — Magyarország el van tökélve, hogy Albániát, amely tulajdonképpen a monarchia alkotása, nem hagyja cserben. Nagyon könnyen megtörténhet, hogy a felkelők az utolsó percben

osztrák-magyar bajonettekkel fognak szemben állani.

Hivatalos megnyugtató.

Durazzóból jelentik: Tegnap délután két parlamentar jelent meg a városban, azonban miután csak egy aláírás nélküli irással tudták legitimálni magukat, visszautasították őket. A két követ azt beszéli, hogy a fölkelők hétszáz halottat és még sokkal több sebesültet vésztettek. Habár állításuk nem ellenőrizhető, még sem valószínűtlen.

Bécsből jelentik: Mint a hivatalos Wiener Allgemeine Zeitung jelenti, a külügyi hivatalba érkezett jelentések szerint Durazzóban kedvezőbb a helyzet. A kormánycsapatok támadása nem sikerült ugyan, de a lázadók a hidig visszaszorítottak, mire a kormánycsapatok a legnagyobb rendben visszavonultak hadállásaikba. A felkelők erejét 500—600 főre becsülik.

Durazzóból jelentik: A fejedelmi csapatoknak nem sikerült a felkelőket a Rasbali magaslatokról visszaszorítani. A város védői újból elfoglalták megerősített hadállásaikat. A felkelők most már csak mintegy hat-hétszázan vannak s így a várost semminemű veszély nem fenyegeti. (Félhivatalos.)

TANÜGY.

(—) A beiratkozások a női felső kereskedelmi iskolába már vasárnap, folyó hó 21-én megkezdődnek. Ezen a napon délelőtti 9—12-ig lehet beiratkozni a felső kereskedelmi fiúiskolában, földszint balra első ajtó. A folytatólagos beiratkozások idejéről szintén hírlapok útján fog értesíteni a közönség.

(—) A siketnéma intézetben a vizsgálatot június 21-én (vasárnap) fogják megtartani, amelyen az érdeklődő közönséget is szívesen látják vendégül. A hét osztály növendékei által készített rajzokat, női kézimunkákat, fa-, papir- és agyagmunkákat is kiállítják és ezeket a vizsgálat tartama alatt mindenki megtekintheti.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakócímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portékülömbözöt szíves megtérítését kérjük.

Millió pör

a Königsseg hitbizományért.

(Fiu az apa ellen. — Ötezer tanu. — Harmincezer koronás ügyvédi számla.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 18.

Az aradi törvényszéknél évek óta folyik az az ötnegyed millió koronás pör, amelyet Königsseg Fidél gróf ellen a fia, a jelenleg Bécsben élő Königsseg Lajos gróf indított. Königsseg Fidél gróf ellen fia azt a panaszt emelte, hogy apja, aki a Königsseg grófi család rothenfelsi ágának hitbizományát élvezzi, a hitbizományhoz tartozott feltóti uradalom területéről kétezeröttszáz katasztrális hold erdőt kivágatott és ezzel a hitbizományt 1,250.000 koronával értéktelembé tette.

Königsseg Lajos gróf keresetere a hitbizományt élvező gróf ügyvédje útján elleniratot adott, amelyben tagadásba vette, hogy a feltóti birtokról a panaszolt erdőt kivágatta és ezzel a hitbizományi birtokot megkárosította volna. Rámutatott különben arra is, hogy a felperes gróf személyes motivumokból indult ki és

a köztük — apa és fiu közt — fönnálló ellentétek indították a pör megindítására.

Az aradi törvényszékhez most érkezett be Königsseg Lajos gróf válaszirata, amelyben az ötnegyedmillió pör bizonyítékait sorakoztatja föl a gróf és ügyvédje.

Az öt ivre terjedő válaszirat kimerítő részletességgel tárgyalja a Königsseg Fidél gróf által tagadásba vett kereseti követeléseket és arra utal, hogy az erdőtörvény értelmében a hitbizományi uradalom erdőiről üzemttervet kellett készíttetni és lehetetlennek kell tartani azt, hogy a feltóti Königsseg uradalomnak ilyen üzemtterve 1880—1903. között ne lett volna. Ezek előrebocsátása után Königsseg Lajos gróf két irányban terjeszti a törvényszék elé bizonyítékait.

Mindenekelőtt arra kéri a bíróságot, hogy utasítsa és kötelezze Königsseg Fidél grófot a bizonyítékok kivétele során a feltóti hitbizomány erdő-üzemttervének a bemutatására.

Ezen erdő-üzemtterv azután teljes pontossággal kifogja mutatni, hogy milyen nagy volt 1888. évben még a hitbizományi birtokon a vágásra alkalmas erdőterület és hogy mekkora volt az a terület, amelyet az erdő-üzemtterv értelmében, a hitbizomány haszonélvezőjének évente kihasználni joga volt. De megmutatja ez az üzemtterv azt is, hogy milyen nagy volt az az erdőterület, amelyiknek 1903-ban, amidőn a hitbizomány, készpénz hitbizománnyá alakítottatott át alperes kijárására, meg kellett volna lenni s hogy a meglévő vágható erdő milyen értéket képviselt volna.

Ha Königsseg Fidél gróf alperes az erdő-üzemttervet bemutatja, úgy hajlandó vagyok elismerni, hogy ő az erdőüzemtterv alapján eszközölt s azáltal előírt évi vágásokat szabályszerűen használta, és a kártérítési igényemet, illetve a hitbizomány kiegészítésére irányuló igényt csak a *tulvágásra terjesztem ki.*

Arra az esetre azonban, ha Königsseg Fidél gróf nem mutat be üzemttervet felajánlja a felperes gróf bizonyítékait:

A temesvári kataszteri hivatal által készített és általa hitelesített kataszteri térképnek másolatát, az ugyancsak hitelesített parcella nagyságokat tartalmazó jegyzékkel, az a térkép az erdőterületnek azt a részét tartalmazza, a mely 1888-tól 1903-ig lett kihasználva és a mely kihasználás jogtalanságához semmi kétség sem fér.

Annak bizonyítására, hogy a feltóti hitbizomány területén még az 1888-ban is a keresetben jelzett összegű erdőterület volt és hogy az üzemtterv tekintetbevétele nélkül termelített ki, kéri tanuképen kihallgatni az uradalom-

ban szolgált erdőgazdaságban foglalkozó egyéneket Lehner József erdész (Resica), Csizmas Száva erdész (Borosjenő), továbbá Szeifert Antal malomtulajdonost (Rácsabadó), akik az egész erdőterületet annak felügyeletével lévén megbizva, ismerték.

Hivatkozik azonkívül tizenöt feltóti tanura is, akik a vitás erdőben dolgoztak és annak minőségét ismerik, de ha gróf Königsseg Fidél netalán ezen tanukkal való bizonyítás felajánlása után még mindig tagadásba venné azokat, úgy a tényállítások bizonyítását

Feltótközség és Nádasközség 5000 főből álló lakosságának a helyszínen való kihallgatásával hajlandó bizonyítani

és a netaláni szükséghez képest azt később megfelelőleg kérelmezi, amennyiben azt a bíróság szükségesnek találja. Bejelenti ezután azokat a tanukat, akik a vitás erdőt kihasználták, Dániel Dezső aradi mérnököt, aki állítólag tud az üzemttervekről. Mindezek alapján pedig arra is rámutat, hogy a kataszteri térkép szerint nem is 2500, hanem 2886 hold erdőt pusztítottak ki a birtokon.

A válaszirat másik, jogi érdekességű szakasza azzal foglalkozik részletesen, hogy felperes Königsseg Lajos grófnak, mint a hitbizomány várományosának nemcsak kereseti joga van meg a hitbizomány kártalanítása tekintetében, hanem őt az erdők üzemttervére és kihasználására előzetesen is meg kellett volna kérdezni.

Érdekes része a válasziratnak a függelék, amelyben Königsseg Lajos gróf jogi képviselője ezeket a költségeket számítja föl:

Keresetileg felszámítva 17000 korona Ellenirat vétele és tanulmányozása 500 korona. Pertári megjelenések 200 korona. Ellenirat tartalmára vonatkozó értekezés a féllel több ízben és megfelelő információ beszerzése és a félnek a céliből Wienből Buapestred való utazása 2000 korona. A válaszirathoz szükséges melléklet beszerzése és ezirányban való értekezés a temesvári kataszteri térkép felvételi hatósággal 300 korona. Ennek készpénz kiadásai 300 korona. A pörre vonatkozó hivatalos mappáknak a tanulmányozása 1000 korona. Válaszirat szerkesztése 8000 korona, Válaszirat és mellékleteinek leírása 150 korona. Az eddig felszámított költségek tehát csaknem *harmincezer koronát tesznek ki.*

Königsseg Fidél gróf

a feltóti hitbizomány élvezője és a pörlekedő gróf édesapja, érdekes nyilatkozatot tett az elene folyó ötnegyed millió pörrel:

— Nem tudom mi van a válasziratban, nem is nagyon érdekel. A bíróság majd dönt a pörben. És tegyük fel, hogy megítélik az egész összeget, kimondják, hogy az 1.250.000 koronát hozzá kell esatolni az azóta készpénzzé értékesített hitbizományi tőkéhez. Mi történik akkor? A hitbizomány jövedelméből minden évben levonnak bizonyos részletet és hozzácsatolják a tőkéhez, amíg az ötnegyedmillió együtt lesz. Én már tul vagyok a hatvanon és így megeshet, hogy Lajos veszi már át a hitbizományt és még ő is fizetni fogja annak az összegnek a részleteit, amelyet ő perelt!

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Beszélgetés

Vilmos fejedelem sógorával.

(Schönburg-Hartenstein herceg Aradon. — Látogatóba a román királyhoz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 18.

Este hat órakor hatalmas szürke tura autó állott meg a Fehér Kereszt-szálloda előtt. Két utas szállott ki belőle. Az autóköpeny és a félarcot eltakaró szürke szemüveg egyformán felismerhetetlenné tette a két idegent. Azonban a szálloda portása évek hosszú praksisából megtanulta, hogyha két ur jelenik meg a páholya előtt és az egyik szoba iránt érdeklődik, a másik pedig néhány lépéssel hátrább megáll, vár míg a szállás ügye elintéződik, akkor az, aki szerényen a háttérben megvonul az az — ur, aki pedig vele tárgyal, lehet főudvarmester, kamarás, adjutáns, vagy inas.

A szállodai portás ezuttal is eltalálta az igazat. A csendesen várakozó, nyulánk ur részére kellett egy utcára néző szalón. Az első emelet 3. számú szalónját nyitották ki részére. Az eléje tett bejelentő lapra ezt írta ceruzával:

Prinz Schönburg
Potsdam, 1887.

Schönburg-Hartenstein Károly herceg volt a Fehér Kereszt-szálloda autón érkezett vendége, akiről tévesen írta egy estilap, hogy gróf és tévesen írta azt, hogy Durazzóba utazik Aradon át.

A herceg nővére Vilmos albán fejedelem felesége és így ő a szerencsétlen uralkodó sógora. Szobájában töltött egy órát, majd pedig sétálni ment, de az este nyolc órakor kitört zivatar visszatérésre kényszerítette. Ismét felment a lakására, átöltözött, szürke zakó öltönyt vett fel puha nyaku selyem inggel és bement az étterembe.

Leült az étterem jobboldali kijárója mellett egy asztalhoz, de csakhamar ott hagyta ezt a helyet és a terem közepén álló egyik kisebb asztalnál telepedett le. Vacsorát nem rendelt, egy pohár sört hozatott. Az étterem vendégei csakhamar megtudták, hogy a piros pozsgás, borotvált arcú, erősen sas orru fiatal ember kicsoda. Gyurkovics András is neszét vette a hercegi vendégnek és csakhamar rázendített a bandája — egy angol kuplára.

A herceg reagált a zenére. Figyelemmel hallgatta, majd pedig mikor egy ismerős operett részletre került a sor, tenyerére támasztotta a fejét és a levegőbe bámulva élvezte a muzsikát. A magyar népdalok hallatára erősen a cigányprimás szemei közé nézett néhány perccig és idegesen babrálta az ujjával az előtte fekvő autósapkáját.

A zene szünetet tart. A herceg egy folyóiratot vesz elő a kabátja belső zsebéből, pápaszemet tesz a füleire és olvas. Egy-egy szót aláhuz ceruzával, jegyez valamit a norgára és gyorsan lapozgat. A cigányok új margóra kezdenek, a prinz a mellette álló székre dobja a most már becsukott füzetet. A fedelén el lehet olvasni a folyóirat címét:

Neu Rundschau

Ideges, rendkívül ideges az előkelő idegen. Az arcához kapkod, a térdét veri a kezével, rövid kortyot iszik a sörből, cigarettára gyújt, majd pedig papirost vesz elő a pénztárájából és néhány szót ír fel. Odahívja a pincért. Atadja neki az írást. Sürgöny szöveg, amelyet Károly román királynak címzett a küldője.

Kilenc óra után néhány perccel fizet. Egy pohár sört fogyasztott. Feláll és lassu léptekkel távozik az étteremből az ideges szomorú férfiú. A primás mélyen meghajol előtte, egy husz koronás bankjegyet nyom a markába Schönburg-Hartenstein herceg, aki teljesen egyedül felmegy a lépcsőn, hogy aludni térjen. A szoba ajtaja zárva van. Vissza megy, elkéri a kulcsot a portástól. Felmentében a lépcsőn zene hangja csapja meg a fülét. Megáll és egy pillanatig figyel, tovább megy és a szobájához tart.

— Engedje meg hercegséged — szólítja itt meg őt az Aradi Közlöny munkatársa, — miután egy esti lap közléséből tudjuk, hogy Vilmos fejedelem sógora és hogy Durazzóba készül az uralkodó családhoz, az aradi közönség nevében néhány pillanatig igénybe vegyem türelmét és látogatása célja felől néhány kérdést intézzek Önhöz.

— Nem utazom a sógoromhoz — felelt mosolyogva a herceg, akit meglepett, hogy Budapesten és Aradon már tudják kicsoda és miért utazik Magyarországon. Tessék beszélni, szívesen látom, de interju az nincs. *Interju das gibts nicht!*

— Ha nem Durazzó, akkor mi utazásának vége célja.

— Csak autó-turán vagyok — szól megfélekedve előbbi kijelentéséről. — Bukarestbe, vagy mondjuk inkább Romániába utazom.

— Károly román királyhoz?

— Erre nem válaszolhatok.

— Hercegséged az említett esti lap híradása szerint nővérétől, a fejedelem feleségétől kétségbejítő hangú leveleket kap. Milyen a helyzet Durazzóban az ön tudomása szerint.

— Beszéltem Bécsben mértékadó diplomáciai körökkel és úgy mondják, hogy minden jóra fordul. A helyzet nem kétségbejítő.

— Ezt az értesítést kapta ma este az Aradi Közlöny is, a Wiener Allgemeine Zeitung, a hivatalos lap azt írja, hogy a helyzet a külügyi hivatalba érkezett hírek szerint kedvezőbb.

— Köszönöm a jó hírt, remélem jól alszom tőle.

A szomorú herceg üde szemében mintha az öröm sugarai nevettek volna...

Bombamerénylet

Miklós cár ellen.

— Felrobbant a postavonat. —

Távirati tudósítás.

Berlin, június 18.

A véletlen szerencsének köszönhető, hogy Miklós cár nem esett bombamerénylet áldozatául. Az anarchisták pokolgépet szántak a vonatnak, amely az oroszok mindenható urával hazafelé robbogott, a bomba azonban később robbant fel, amikor a cár vonata messzire járt. A robbanásnak egy postavonat esett áldozatául, amelynek utasai közül többen meghaltak.

Távirataink a következők:

Berlinben rémhírek terjedtek el ma délután arról, hogy a cár és családja ellen bombamerényletet követtek el. Később odamódosították a hírt, hogy a merényletet csak megkísérelték a vonat ellen, amelyen a cár családjával együtt Kisenevből Pétervár felé utazott. A Berliner Zeitung am Mittag, pétervári tudósítása szerint a cár különvonata ellen tényleg dinamitmerényletet követtek el. Alighogy a cári vonat Kisenev állomást elhagyta, Hazartin állomásról egy postavonatot indítottak. A futárvonat, amelyet a cár biztonságáért állandóan a cár vonata előtt járatnak, akadálytalanul haladt el Tehudnov állomás előtt,

majd nemsokára a cári vonat is arra robbogott. Egy óra múlva érkezett a postavonat és alig ért a Tehudnov előtti Katalin állomás közelébe a sinekre fektetett pokolgép felrobbant,

a postavonat mozdonya a levegőbe röpült,

több személyszállító vagon pedig kiugrott a sinekből.

A robbanás ereje számos utast megölt, többeket megsebesített. A robbanás ügyében szigorú vizsgálat indult, az eredményt azonban titkolják. Valószínű, hogy a cár élete ellen tervezett merényletről van szó és a cári vonat csak azáltal szabadult meg a katasztrófától, hogy a pokolgép későn robbant fel.

Szentpétervárról jelentik: Carskoje Selóből hivatalosan jelentik, hogy a cári család ma megérkezett. A cár részletes jelentést tétetett magának a történetekről.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: *Léni néni*, operette.

Szombat: *Léni néni*, operette.

Vasárnap: Délután: *Böském*, operette. Este: *Léni néni*, operette.

Léni néni.

(Első előadás a nyári színházban.)

Forró nyári este, néhány kacagtató burleszk ötlet, pihenőtől, nyaralástól fölfrissült színezgárda: ennél több nem kell, ennél többet nem is kíván senki, a nyári szezon megnyitásához. Ez a három kellék, amelyen sokszor hiába fáradozik a legügyesebb színházi kellek is: nem tudja összehozni, meg volt az aradi társulat nyári baközöntőjén. A nyári időből még a zápor sem hiányzott, groteszk tréfákban, nagyobb igényeket nem támasztó vídamságban eleget nyújtott a szinkör-nyitásra választott operett, az egy hónap előtt talán már fáradtan bucsuzó színtársulat pedig úgy megfrissült, fölelevenedett a kis vakáció alatt, hogy többet kívánni sem kell.

A szinkör nézőterét többé-kevésbé megtöltő közönség nem is kívánt többet. Kacagva hallgatták a Léni néni arképének szimpla, de vidám történetét és szívesen megtapsoltak minden mókát, minden tréfát, amivel Heltai Jenőn a fordítón kívül a szereplők is fősallangoztak az operettet.

Léni néni meséjén sok szót vesztegetni nem érdemes. Elég annyi, hogy a néni képehez milliós örökség kapcsolódik, a kép természetesen elvész és az elveszett kép, veszendő millió után vidám, sok tréfával fűszerezett hajszá folyik a harmadik felvonás végéig. Vince Zsimond zenéjében, amely ezt a cselekményt kíséri, van pattogó ritmusu tánczene, hangulatos dal, egyszóval minden, amit egy nyári operettől meg lehet kívánni.

A szereplők kedvvel játszottak a hálás közönségnek. Pataky Vilma, mint spanyol táncosnő nemesak arról adott számot, hogy hangja változatlanul üde, csengő, gyönyörű, hanem bemutatta a legújabb divatot is: a sok redőjű kosztümöktől a gyöngyosor kettős karperecig. Győző táncolt, énekelt, mókázott fáradhatatlanul és megkacagtatta clown-ötleteivel a közönséget. Nógrádi Malvin, Hampel Ilona, a mindig kedves Várnai, Barics, Polgár és Delli járultak még hozzá az első nyári est sikeréhez. (†)

* Felhő Rózsát Németországban. A legjobb magyar szubrettek között emlegették, ünnepezték mindig, Aradon is Felhő Rózsát. A kedves, szimpatikus művésznő most német színpadon játszik és hogy Németországban is gyorsan meghódította a közönséget, azt sikerei bizonyítják. A téli szezonra Hamburgba a Kleines Theaterhoz, Berlinbe a Metropole és Chat noir kabaréhoz szerződött Felhő Rózsai, aki a nyár folyamán hazalátogat és Aradon is fellép új német-magyar műsorával.

* A színház jelentése. Hármass vendégjáték az aradi nyári színházban. Szendrey igazgató az idei nyári szezonra oly érdekesen változatos programot állított össze, amelyhez hasonló még egyetlen nyári idény sem mutatott fel. Az idei szezonban egymást érik a bemutatók és a vendégszereplések, ugyannyira, hogy majdnem minden előadás a maga kivételes színházi szenzációjával fog szolgálni. A szezonnyitás már megtörtént premierrel, nagy sikerek között a direktor most állította össze a jövő hét műsorát, amelyben már teljes mértékben részt kapunk a nyári programból. A jövő hét elején egyszerre három vendégművész is fog játszani az arenában: Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, Cziglián István, a színház új tagja, valamint Kiss Ferenc, az Akadémia végzett növendéke jönnek Aradra a három estén át vendégszerepelnek a nyári színházban. És pedig hétfőn: Mária Antónia. (A király: Gál, Kiss Ferenc); kedden: Titok. (Jouvenel: Gál, a fia: Cziglián); szerdán: Bölcs Nánán. (Cimszerep: Gál, templomos: Kiss Ferenc.) A vendégszereplések iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Matyólakodalmat, Garamszeghy Sándor pompás, karakterisztikus népies játéka lesz a jövő hét bemutatója.

Vasárnap délután Szomorú-Gajárynak a téli szezonban nagy sikert aratott operetteje, a Böském kerül színre.

* Rocambole ifjúsága. (Ponson du Terrail regénye az Urániában.) Tegnap mutatta be a színház Ponson du Terrail csodás apocregényének, Rocambole ifjúságának filmfelvételét. A kép érdekesítő cselekményével és a színészek csodás és pompás játékaival teljesen lekötötte a nézőközönség figyelmét. Élénk és szokatlanul meleg érdeklődéssel nézték a vásznon lepergő gyönyörű jeleneteket, melyek gyönyörű színezésű képen tárják elénk a cselekményt. A darab meséje ismeretes: A szegény viszonyok között élő festő vagyonghoz jut és bátyja, hogy ezt a vagyont magának megszerezze, mindenáron el akarja ocsesét láb alól tenni. E végből szövetkezik Rocamboleval, a fiatal apacsos, aki ép most szökött meg a börtönből. Törbe is csalják a festőt, azonban a merénylet nem sikerül, mert Rocambole barátja meghiúsítja azt. Így kezdi meg működését Rocambole. Ez a kép a Rocambole ciklusnak első részét képezi és ez az első rész, úgy a kiállításával, szépségével, mint a szereplő színészek kiváló játékaival azt a reményt kelti mindenkiben, hogy a Rocambole ciklusban a szezon egyik legjobb képsorozata kerül vászonra.

* Hadititok. (Bűnügyi dráma az Apollóban.) Ma mutatta be az Apolló-színház az új műsorát, melyen két nem mindennapi filmet csodálhatunk. A hadititok vérbeli bűnügyi dráma, amelynek lázasan lüktető cselekménye felkorbácsolja a néző idegeit. A mozi technika minden eszközét felhasználta ebben a képben, csak hogy eredeti és érdekesítő legyen a valljuk be, ez sikerült is a filmgyárnak. Ellenkező zsánerű kép „A szerelmi barometer”, ez a rendkívül szellemes vigjáték, amelyben valósággal sziporkázik a finom francia eszpe. A groteszk alakok és a helyzetkomikum szünet nélkül kacagásra készteti a publikumot, amelynek feledhetetlen szórakozást szerzett az Apolló új műsora. A nagy sikert aratott képek pénteken kerülnek utoljára vetítésre, s szombaton már ismét a legújabb filmeket ismerheti meg a közönség az Apollóban.

* Hol van Coletti? Erre tessék felelni!

Kutba akarta fojtani a családját.

(Családirtság elmezavarban. — Két gyermek meghalt.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 18.

A budai határban, a Római-fürdőn túl, már Békásmegyer területén fekszik a kissinki-telep, ahol megrázó családi tragédia történt ma reggel. E telepnek egyik magános villájában élt Moser Miklós vasöntő előmunkás, harmincöt éves feleségével és öt gyermekével. A legidősebb gyermeke, Gizella, kilenc éves, Etelka hét éves, Miklós öt éves, Lajos három éves és Gyula hét hónapos. A család ideális boldog életet élt, a férfi munkaszerető, becsületes, családi életet élő ember, akire úgy a Ganz-villamosági részvénytársaságnál, amelynél 1913 februárig előmunkás volt, mint a Ganz-Daniubius gyárnál, amelynél jelenleg ellenőri állást foglalt el, csak a legjobbat mondják. Ma reggel fél hatkor, a férj elbucszott családjától és elment a gyárba. Felesége ekkor már ébren volt, kint az udvaron foglalatoskodott, gyermekeit becézte, öltöztette.

(Anyuskám, le akarsz dobni.)

Alig, hogy elment a férj, az asszony kiment az udvarba.

Az árnyas akácfákkal szegélyezett udvar közepén közönséges falusi fakut áll: a kut hét méter mélységű, 180 centiméternyire áll benne a víz. Csáigán járó kötél meríti ki a kutból a vizet.

Az asszony a legidősebb kis leányt, Gizuskát, a kuthoz hívta s azt mondta neki:

— Menj fel, kis leányom, kend mag a csigát, mert nyikorog.

A kis leány maga sem tudja, miért, talán az anyja hangjában volt valami szokatlan, rémülten szabadkozott.

— Félek, anyuskám, le akarsz dobni.

— Ne félj te csacsi, csak nem bántom a saját legkedvesebb gyermekemet. Menj fel és tedd, amit mondtam!

A kis leány nyugodtan mászott fel a kut peremére, alig ért azonban idáig, az anyja hátulról derékon kapta és

erős lékessel a kutba vetette.

A kuttól pár lépésre lévő barátságos rózsakertbe ment ezután az asszony és onnan kihívta Miklós fiát, elvezette a kuthoz,

öt is felültette a kut peremére és beledobta.

Igy egymásután hajigálta be Lajos, Gyula és Etelka nevű gyermekeit, anélkül, hogy a következők az előzóról tudtak volna. Ez annál is inkább könnyebben történhetett, mert a gyerekek rémületükben jajkiáltás nélkül, szinte eszméletlenül türték sorsukat. Miután minden gyermekével végzett, maga is bevetette magát a kutba.

(Segítsenek.)

A házban Moserék egyedül laktak és így a vérdermesztő jeleneteknek nem volt tanuja. A szomszédokban lakik Kuti Károly vasöntőmunkás, aki ezidőben még aludt. A felesége látta csupán, hogy az asszony feláll a kut peremére, mint aki bele akar ugrani. Rosszat sejtve, berohant a házba, fölverte urát és a Moserék villájába szaladtak. Rémes látvány vetődött szemük elé. Föllármázták az egész kör-

nyéket, hamarosan ötven-hatvan ember csődült a kut köré.

A gyerekek, ahogy egy kicsit föleszméltek, velőtrázó sikongatásban törtek ki:

— Segítsenek bácsik, megfulladok.

Szimirák János vámőr kötelet eresztett a kutba és lekiáltott Mosernéhez:

— Szerencsétlen asszony, fogózzon a kötélbe és másszon fel. Az asszony vissza kiáltott:

— Meg akarok hallni és azt akarom, hogy gyermekeim is meghaljanak.

(Két kicsiny halott.)

A gyámoltalan gyerekek nem tudtak magukon segíteni, végre létrát hoztak, leeresztették a kutba, Szimirák és Kuti egymásután ereszkedtek le és egyenként hozták fel a már fuldoklókat. Etelt és Gizellát hozták fel először, azután Miklóst, akik még nem vesztették el eszméletüket, mert úgy, ahogy fenn tudták magukat a víz színe fölött tartani. Ezek után Lajost és Gyulát hozták ki, akik azonban ekkor már megfulladtak, s így csak a holttestük kerülhetett fel.

Az első három gyerek egy óra alatt anyyira helyreállott egészségileg, hogy most már barnacsikos ruhákban ott szaladgálnak a falu népe között s a kis Giza tágra nyitott szemekkel, a koránérett gyermek teljes értelmességével, csodálkozva mondja:

— Nem tudom, mi történhetett, Anyuska nagyon jó asszony volt, nagyon boldogan élt apával és nagyon szerettek minket. Apuska nem volt sem kártyás, sem italos és nagyon szerette a mamát. Azt hisszük, anyukának elment az esze. A két kis gyermek, Gyula és Lajos hulláját a békásmegyeri halottasházba vitték, az ájult állapotban felhozott szerencsétlen asszonyt pedig a Szent Margit-kórházba vitték, ahol gondos ápolásba vették.

(Elmezavar.)

Az asszonyt Bernát Rózának hívják leányneven, harminc éves, igen szolid, jóindulatu és jó arcú asszony. Szerette a férjét, férje is őt.

A közelálló véleménye szerint csak pillanatnyi elmezavarról lehet szó, az asszony ugyanis mostanában választotta el legkisebb gyermekét és azóta heves főfájásról panaszkodik. Ez a főfájás erősödhetett oly intenzívvé, ami ezt a pillanatnyi elmezavart kiváltotta.

Egy újságíró beszélt Moser Miklós vasöntő mesterral, a családirító asszony férjével, aki a következőket mondotta:

— Nem tudom még elképzelni sem, hogy feleségem miért követte el ezt a rettenetes dolgot. Jó asszony volt, szeretett minket és mindig a legpéldásabb anyának ismertem. Az elmúlt éjszakát igen nyugtalanul töltötte el, vergődött az ágyában, főfájásról panaszkodott, többször világot gyújtott és alig vártam, hogy reggel legyen. Öt óra után elmentem a gyárba és ott értesültem azután a rettenetes esetről.

Az asszonyt a Margit kórházba vitték, ahol a női kórtárem 89-es szobájában fekszik. Most már kissé jobban van és szerencsétlen tettéről így nyilatkozott:

— Férjem távozóban még szólt nekem, hogy maradjak fekvő az ágyban, de én felkeltem és a házimunkámat akartam elvégezni. A gyermekek közül az egyik erre sirni kezdett, idegroham lepett el és ebben az állapotban követtem el tetteimet.

Az aradi román püspökség új palotája.

(A zsüri véleménye.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 18.

Az aradi román szentszék, illetve a szentszék zsinata már régebben elhatározta, hogy a régi püspöki aula helyére új, nagyobb és díszesebb rezidenciát építtet. A cél megvalósítása érdekében már régebben megvásárolták az aula melletti telket, úgy, hogy az új püspöki székhely sokkal nagyobb telken fog emelkedni, mint a jelenlegi.

Az építkezés ügyét a szentszék egy bizottsága készítette elő, amely megállapította a műszaki feltételeket is. A feltételek az építkezés költségét 330,000 koronában állapította meg s a megvalósításra országos tervpályázatot hirdetett, amelyen bármely magyar honos építész résztvehetett. A pályázat két díjat tűzött ki, az első díj 1500, míg a második 500 koronában volt megállapítva s a feltételek szerint a két díj feltétlenül kiosztásra kerül.

A pályázati határidő ez év júniusában járt le s a konkurrencián összesen tíz pályázat érkezett be az ország minden részéből; közülük kettő aradi munka volt.

A püspök felkérésére Nachtnébel Ödön városi főmérnök, Halmay Andor, Rozvány Pál és Rázel László építésmérnökökből álló zsüri bírálta fel a pályamunkákat. A zsüri, amelynek tanácskozásait mint korelnök Halmay Andor vezette, több napig foglalkozott a beérkezett tervekkel. A tanácskozás eredményeképp elhatározták, hogy véleményüket írásba foglalják s azt vasárnap nyújtják át Pap I. János aradi görögkeleti román püspöknek.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott a zsüri egyik tagjával, aki az eredményről a következőképp nyilatkozott:

— A mi véleményünk szerint ez a pályázat meddő maradt. Egyetlen pályamunka sem érte el a célt, egyetlen egy pályázó sem produkált olyan tervet, amely megfelelhene egy egyházi monumentális, klasszikus stílusban tartott székházának. Azonban minthogy a díjakat ki kell adnunk, azt fogjuk indítványozni, hogy első díjat annak a pályázónak adják, akinek műve, legalább külsőre, leginkább megközelíti a célt s a feltételeket is, amennyiben a pályamű kivitele 380,000 koronába kerülne. A második díj nyertessé már inkább áruháza, mint püspöki székhelyt tervezett s azonkívül ennek a műnek az is a hibája, hogy kivitele legalább fél millióba kerül.

VÁROS ÉS MEGYE.

Ösztöndíjak. A felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében döntött a Löfflers Fülöp alapítvány kamatai fölött. Hanacsek József II. osztályú és Barna István III-ad osztályú tanulót részesíti a bizottság 200—200 korona ösztöndíjban.

Aradváros muzeuma a mai naptól kezdve nemcsak délelőtt 9—1 óráig, hanem délután 3—6 óráig is nyitva lesznek. Belépő-díjak változatlanok.

HIREK.

Botrány a román parlamentben.

(Inzultáltak a miniszterelnököket.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, június 18.

Bukarestből táviratozzák: A szenátus mai megnyitó ülésén nagyon viharos jelenetek játszódtak le. Amikor az elnök megnyitotta az ülést, felállt Filipescu volt miniszter s Bratianu miniszterelnök felé fordulva így szólt:

— Hát maga mit keres itt? Még nem mondott le? A választások után azonnal le kellett volna mondania!

Bratianu mosolyogva hallgatta Filipescu kirohanását s az incidens ezzel le is csillapult volna, de a többség több tagja zajongani kezdett, sőt az egyik odakiáltott Filipescuhoz:

— Te hazudsz!

Óriási láрма keletkezett, viharos jelenetek játszódtak le s csak a vezető férfiak közbelépése akadályozta meg, hogy nem került tettelességre a sor.

Az ülés későbbi folyamán Filipescu zsebébe nyúlt s Morsun belügyminiszter felé egy olyan sipkát dobott, amilyent az őrltek szoktak viselni. Az előbbi jelenetek ismét megisméltődtek s a rend csak nagy nehezen állott helyre.

A jelenetnek az előzményei a következők: A választások után Filipescu levelet írt a belügyminiszternek, amelyben megírta, hogy interpellációt fog intézni a kormányhoz s abban kijelenti, hogy a konzervatív párt nem hajlandó együttműködni olyan banditákkal, mint a belügyminiszter. A belügyminiszter válaszul egy kényszerzubbonyt küldött Filipescunak s a csatolt levélben reményét fejezte ki, hogy nemsokára fel fog gyógyulni.

Görög-török háboru előtt.

— A porta jegyzéke a nagyhatalmakhoz. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, június 18.

A porta jegyzéke, melyet a nagyvezér írt alá és amelyet tegnap este nyújtottak át az itteni nagykövetségeknek, lényegében kijelenti, hogy azok a panaszok, amiket Görögország közölt a hatalmakkal, nem igazak. Nehézségek állottak elő abból, hogy sok százan, akiknek Anatóliából ki kellett vándorolniuk, a balkáni államok által megszállott területekre vándoroltak. Az anatóliai lakosság kifogástalan magatartása azonban sokkal ismeretesebb, sem hogy igazat lehetne adni a görögök állításainak. A porta ezután a következőket mondja:

— Ohajtjuk, hogy a török kormány állításait felülvizsgálják, aminek az volna a módja, hogy a nagyhatalmak egy-egy delegátusa Talaat béget kísérje el utján és minden nagyhatalom egy-egy delegátusát Macedoniába küldjék ki, ahol meggyőződhetik majd róla, mit kell a muzulmánoknak szenvedniök. Valószínű, hogy a nagykövetségek össze fognak ülni és tanácskoznak a válaszlól.

Athénből jelentik: A helyzet feszült. Itt nem biznak benne, hogy a hatalmak a békét megmenthetik. A hangulat nagyon harcias. A kormány elrendelte, hogy a tengerésztisztek közül további intézkedésig senkisémet kaphat szabadságot. Ma királyi rendelet jelent meg, mely Konduriotis tengernagyot a görög flotta főparancsnokává nevezi ki.

Athénből jelentik: Újsághírek szerint Venizelos miniszterelnök több képviselőnek azt mondta, hogy a görög kamara akkor is folytathatja tevékenységét, ha Törökország kedvezőtlen választ ad a hozzáintézett jegyzékre.

Görögország olyan helyzetben van, hogy háborut viselhet anélkül, hogy az ország belső rendje megzavarást szenvedjen.

Konstantinápolyból táviratozzák: Valamennyi görög gőzös és vontatóhajó innen és a Fekete tengerről görög vizekre tért vissza. A török kikötőkben teljesen megszűnt a görög hajók forgalma.

Alezredes és tábornok afférje.

— Megsértett altábornagy. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 18

Kinos katonai affér hírt jelentik Zágrárból. Az afférnek magasrangú katonatisztek, egy csendőralezredes és egy altábornagy a szereplői.

A kinos incidens úgy keletkezett, hogy Ointz Károly csendőralezredes, aki a zágrábi csendőrség parancsnoka, nemrégiben kint járt a vidéken, hogy megsejmelje a szárnyparancsnokságokat. Egy szép napon Ottoosac községbe érkezett, amely katonai és csendőri szempontból egyik legfontosabb községe Horvátországnak.

Ugy látszik, hogy a csendőralezredes nem a legnagyobb tisztelettel viseltetik Altorjai Imre nyugalmazott altábornagy iránt, mert amint meglátta a laktanya egyik szobájában az altábornagy arcképét, lerántotta azt a falról és összetaposta.

A csendőrlégények természetesen bámultak és nem szóltak semmit. A katonai fegyelem — amely a csendőrségnél is uralkodik — megtiltja ezt nekik. Ám az eset mégis a tudomására jutott Altorjai Imre nyugalmazott altábornagnak, aki levelet írt az alezredesnek. Az volt megírva ebben a levélben, hogy az esetet az altábornagy bejelentette felettes katonai hatóságának; de mindazonáltal fenntartja magának a jogot, hogy a katonai hatóság ítélkezése után a saját legjobb belátása szerint járjon el a csendőralezredessel szemben.

A csendőralezredes most már felterjesztést intézett Budapestre, a honvédelmi minisztériumhoz, amelyben elárta az esetet és egyszerűen bejelentette, hogy egy hatodik honvéddandárbeli vezérőrnagy és egy csendőralezredes által provokáltatta az altábornagyot. A csendőralezredes azért jelentette be az esetet, mert ilyen dologban ki kell kérnie felettes hatóságának az engedelmét.

Az eset Zágrábban kinos feltűnést keltett, mert Ointz Károly alezredes kiváló csendőrség és szeretetreméltó uriembernek ismerik. De mindenki ugyanígy vélekedik Altorjai altábornagy felől is és szinte érthetetlennek tartják, hogy ez a kinos katonai affér megszülethetett.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltás és elvétel eső, vagy zivatar várható. — Sürgönyprognózis: Enyhe, elvétel csapadék, zivatarok.

— Az új berlini nagykövet. Bécsből jelentik: Vilmos német császár konopisti látogatása alkalmával — mint az Aradi Közlöny jelentette — megállapodás történt a berlini osztrák-magyar nagykövet személyét illetőleg. Az új nagykövet Hohenlohe Gottfried herceg lesz, Frigyes főherceg veje, aki mint emlékeztetés, a Balkán válság alatt a király levelét, mint rendkívüli futár vitte volt Miklós cárhoz. Berchtold gróf is Hohenlohe herceget terjesztette elő s a császári látogatás után Ferenc Ferdinánd azt közölte Berchtolddal, hogy előterjesztését elfogadták.

— A svéd királyné beteg. Stockholmból jelentik: Viktória királyné balszemén hályog támadt, amely nagy veszéllyel fenyeget. A királynét egyelőre nem lehet megoperálni.

— A helyettes polgármester szabadságon. Lócs Rezső helyettes polgármester holnap kezdi meg szabadságát, amelyet Sveiban tölt el. Résztvesz a zürichi magyar egyesület 50 éves jubileumán, amelyre Sármezey Endre és Szántay Lajos is kiutaznak, mint a Zürichben végzett magyar technikusok magyarországi szövetségének képviselői. Lócs Gyula zürichi egyetemi hallgató az egyesület mostani titkára. A helyettes polgármester gazdasági ügyosztályát távollétében Zubor Andor tb. főjegyző vezeti.

— A dohánygyári tisztviselők a pénzügyminiszternél. A dohánygyárak gyártási ügyelői és ügyelőhelyettesei ma délelőtt Antal Géza országgyűlési képviselő vezetésével küldöttségben tisztelegtek Madarassy Gábor államtitkárnál és Teleszky János pénzügyminiszternél, hogy helyzetük javítását kérik. A dohánygyári ügyelők és ügyelőhelyettesek minimális fizetésüknek 1200 koronában való megállapítását és automatikus, öt évenként kétszáz koronával való előléptetést kívánják. A küldöttség szónoka, Szabó Lajos gyártási ügyelő volt. A pénzügyminiszter a kérés kedvező elintézését megígérte.

— A megláncolt szőffrazsett. Londonból jelentik: Nagy derűtséget keltett tegnap délelőtt a Cityben egy szőffrazsett, aki odaláncolta magát Wellington herceg szobrának kerítéséhez, amely a Royal Exchange előtt van. Onnan aztán beszédet intézett az óriás tömegben egybegyűlt kíváncsiakhoz, akik azonban kinevettek és mikor nem akart elhallgatni, rothadt gyümölcsössel és még kellemetlenebb tárgyakal dobálták meg, míg a rendőrségnek sikerült őt kiszabadítani épen nem kellemes helyzetéből. Aztán bekisérték az őrszobába.

— Öngyilkos joghallgató. Budapestről jelentik: Az Andrássy-ut 56. számú házban ma délelőtt egy feltűnően viseelkedő fiatalember, akiről később derült ki, hogy Sándor György huszonkét esztendő jogász, izgatottan szaladgált fel és alá a folyosókon, aztán egy hirtelen mozdulattal átvette magát a korlátokon. Összetört tagokkal, vérben elterülve szédtek össze a kövezeten. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Állapota életveszélyes. Allitóltag elmebeteg és öngyilkos kísérletét is elmezavarában követte el.

— Baleset a színpadon. A nyári színház ma esti megnyitó előadásán kisebb baleset történt a színpadon. A Léni néni második felvonásában nagy lőtás-futás, kergetőzés van a színpadon: egyik ajtón be, másikon ki rohannak a bonyolódott helyzet szereplői. Polgár Sándor, a darab egyik főszereplője az egyik oldalajtón futott ki, mint azt szerepe előírja. Az ajtó közvetlen közelében állt a kulisszák mögött Nagy Iván ügyelő, akit a Polgár által fölrántott nehéz ajtószárny épen a fején talált. Nagy meglehetősen fájdalmas, vérző sebet kapott a homlokán. A kulisszák mögött nagy lett az ijedelem, a felvonás végén behívták a nézőtérrel Kabdebó György dr. inspekción orvost, aki az ügyelő sebet bekötötte.

— Meggyilkolt földesgazda. Szabadkáról jelentik: Ma reggel hét órakor a mentők halva találták Polyák Mihály földesgazdát, aki az utcán feküdt Takács Sánta József jómódu szabadkai földesgazda háza előtt. Polyák tegnap este jött arrafelé és az utcaajtó előtti padkán ülve szivarozgatott. Takácsossal, aki már régi haragosa volt, szóváltása volt valami legeltetési ügy miatt és a szóváltás folyamán Takács kirántotta hosszú bicskáját és szívenszurta vele a 60-70 éves Polyákot. Ezután elment a kocsmába, ahol reggelig ivott, majd a csendőrségen bejelentette, hogy ő szurta le Polyákot.

— Az egyiptomi khedive utazása. Triestből jelentik: Az egyiptomi khedive kíséretével ma a Szemiramisz Lloyd gőzösn ideérkezett a utját Bécsbe folytatja. Hír szerint feleségét, Török May grófnőt keresi fel.

— **A virágnap elszámolása.** Az aradi vöröskereszt egyesület virágnapján a következő adományok érkeztek a szegénysorsú tüdőbetegek segélyezésére: Pozsgay István dr. — iskolatársak találkozására alkalmával gyűjtött — 100 korona, Aradmegyei Takarékpénztár 100 korona, Első Aradi Takarékpénztár 100 korona, Barra Margit gyűjtése 106 korona, Aradi Ipar és Népbank 25 korona, Ring Géza 20 korona, Purgly László 20 korona, Urbán Iván báró 20 korona, Neuman Dániel báró 40 korona, Neuman Alfrédné báróné 20 korona, Henzel Bernátné 20 korona, Hunyady Károlyné grófné 20 korona, Szent Antal 20 korona, Ottenberg Tivadar 10 korona, Pap I. János 10 korona, Fodor Gyula 10 korona, özvegy Rónay Jánosné 10 korona, Bánhidny Antalné báróné 20 korona, Közigység Fidélné grófné 10 korona, Tömör János 10 korona, Bácskay Béla dr. 10 korona, özvegy Fábrián Lászlóné 10 korona, Schártnar Sándor dr. 10 korona, Parecz György dr. 10 korona, Purgly Lajosné 10 korona, Bohus Lajos báró 10 korona, Anonimusz 10 korona, Laczay Istvánné 10 korona, Lócs Rezső 6 korona, Jakabffy Gyuláné 6 korona, alispáni hivatal 6 korona, Steiner József 5 korona, Löfler Jakab 10 korona, Joób Gusztáv 2 korona, Vásárhelyi Felice 1.40 fillér, Bökényi Arisztid 2 korona. Az adományokért ezután mond hálás köszönetet Vásárhelyi Janka elnök. Az egyesület köszönetét fejezi ki továbbá azoknak az aszszonyoknak és urleányoknak, akik költséget és fáradságot nem kímélve, a nemes cél átértésével buzgólkodtak a virágnapon; köszönetet mond mindazoknak, akik szivességükkel és áldozattal hozzájárultak a tüdőbetegek napjának eredményéhez, így többek között a háziezred parancsnokságának, amely a katonazenét becsájtotta ingyen rendelkezésére az egyesületnek, a Neptun fürdőnek, amely felszereléseket kölcsönözött és Pauzár Sándor virágkereskedőnek, aki ezer rózsát adott díjmentesen a virágnapra. 3825

— **Hármas ikrek.** Alsólendváról jelentik: Ritlop Pál nagypalmai kovácmester felesége **hármas ikreket szült.** Mind a három fiu és teljesen egészséges. Ritlop kérvényt irt a királynak, amelyben arra kéri, hogy fogadja el az egyik fiu keresztapaságát és a levelet elküldte a kabinetiroda címére.

— **Villámcsapás a telefonba.** Ujpestről jelentik: Tegnap délután három óraker nagy zivatar vonult el Ujpest fölött. A villám több helyen lecsapott, veszedelmet azonban csak a Váci-ut 2. szám alatti házban okozott. A villám belecsapott a háztetőn lévő telefonvezetékbe és a házbau lévő Steiner-féle vendéglőbe vezetődött. A vendéglő telefonja mellett Palásty Sándor husz éves csapos ült, akit az áram a földre sújtott. Eszméletlenül találták meg és súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

— **Találkozó.** A következő sorok közlését kérték tőlünk: Felkértenek azok az iskolatársak, akik 1909-ben végezték Aradon a polgári leányiskola IV-ik osztályát, hogy június 29-én délután 5 óraker a polgári leányiskola IV-ik osztályában sziveskedjenek megjelenni, hogy az 5 éves találkozásukat megtarthassák.

— **Házasság.** Kecskeméti Lipót dr. főrabbi és neje leánya, Kecskeméti Margit június 30-án déli 12 óraker a nagyváradi Ozion-templomban tartja esküvőjét Réti Ignác dr.-ral.

— **A fiumei polgármester beiktatása.** Fiuméből jelentik: Ma iktatták be nagy ünnepélyesség közepette Corssacot, az ujonnan megválasztott polgármestert.

— **Halálos szerencsétlenség a Rajnán.** Frankfurtból jelentik: Halálos katonai katasztrófa játszódott le a Rajnán. Utáskatonák ponton-hidat építettek. Egy hatlovas ágyut akartak a hidon átvontatni, de a lovak megvadultak s oldalt kitértek. A hid összetört s az ágyu a lovakkal és tüzerekkel együtt a folyamba zuhant. Egy tüzer belefulladt a Rajnába.

— **Ügyvédi körökből.** Leitner Mihály dr. dévai ügyvéd, aki hosszabb ideig szabadságon volt, újból személyesen átvette dévai irodájának vezetését. 3828

— **Fürdőink fejlődése.** Az általános közgazdasági pangás közepette örvendetes az a fejlődés, amelyet északmagyarországi fürdőink Trencsenteplie a Kárpátok gyöngye az utóbbi évek dacára tanusit. Így tegnap nyitotta meg Trencsenteplie fürdő a legmodernebb komforttal és hyginikus követelményekkel berendezett pompás új iszapfürdőjét, amelynél szebb alig van a kontinensen. Ebből az alkalomból a fürdőigazgatósága elhatározta, hogy ujonnan létesített hegyi utját Ferenc Ferdinánd utnak, s a rajta lévő kis magaslatot Zsófia pihenőnek nevezi el. Szivesen vesszük a hirt, mert fürdőink fejlődése országos érdek. Trencsenteplienek egyébként óriási előnye az, hogy kénes források és vulkánikus iszapja fenségesen szép, igazi klimatikus gyógyhelyen fakadnak, ahol a pompás hegyi levegő megkönnyíti a nehéz kénes fürdő és iszapkurát. 3822

— **Vizbefuult törvényszéki jegyző.** Szekszárdról jelentik: Parragh Béla dr. törvényszéki jegyző néhány barátjával a közeli Csőregető tóban fürdött. Fejét ugrott s nem merült fel többé. A tavat átkutatták, de a szerencsétlen ember holttestét eddig még nem találták meg.

— **Összeégett kisgyermek.** Ma délután a Fácán-utca 7. számú ház udvarán néhány gyermek játszadozott. Játék közben egyikök, Steiner Sándor nevű hét éves fiucska megfogta a kerti lámpához vezető villamos drótot. Az áram súlyos égési sebeket okozott a gyermek kezén és nyakán, szülei lakásán ápolják.

— **Pap Lajos fogorvosi gyakorlatát** Andrassy-tér 20. szám alól, Andrassy-tér 7. szám alá (Réthy-ház, Minorita-templommal szemben) helyezte át. 3592

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 18-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Balassa Károly műszerésznek Margit nevű leánya. Kohlhammer Ferenc cipésznek István nevű fia. Veszely Ferenc asztalosnak Ilona nevű leánya. Deutsch Mór mázolonak Márton nevű fia. Kindlein József őrmesternek Ilona nevű leánya. **Meghalt:** Colophon István 62 éves ügynök. Hohollati Józsefné 59 éves napszámos neje. Vankó Béla 6 hónapos fiu. Princz Erzsébet 5 éves leány. Házasság nem fordult elő.

— **Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkocsi a Fischer Nagy Aruház Gyárikartárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.**

SPORT.

— **Az Aradi Torna Egyesület jubiláris tornaünnepélye.** Most állítja össze az ATE. igazgatósága a június hó 21-én 35 éves fennállása emlékére rendezendő jubiláris országos torna ünnepélyének részletes sorrendjét. A Nagy Sándor vándordíjért 5 tornász csapat fog küzdeni. Minta csapat tornagyakorlatot négy hölgy és hat férfi csapat fog bemutatni. Szergyakorlatokat pedig Magyarországi reprezentáris tornászcsapata, Óbuda, Nemzeti TE., Szegedi TE. és Aradi TE. tornászcsapatai. A Minta csapatokhoz a zenét az aradi 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester személyes vezetésével szolgáltatja. Óbudai TE. és a Nemzeti TE. buzogány gyakorlatot szongora kíséret mellett mutatnak be. Az ünnepélyre szóló belépőjegyek válthatók Bauer Gyula, Maidt Emil, Scherhagh H. és fia és Denhoff Sándor uraknál.

— **Elmentek a távhajtási verseny résztvevői.** A távhajtási verseny résztvevői, akik tegnap este érkeztek Aradra, ma reggel hat óraker tovább hajtottak. A városháza előtti startról indultak és Kétegyházaán keresztül Szarvasra iparkodnak, ahova a versenyszabályok szerint ma este 6 óraker meg kell érkezniük. A verseny holnap ér véget.

— **Uj sportlap Temesváron.** Szávay Zoltán dr. szerkesztésében létfőn reggelenként új sportlap jelenik meg „Sportélet” címen Temesvá-

rott. A „Sportélet” a temesvári és környékbeli sportesemények ismertetésén kívül mindenféle test-edzési szakközleményt tartalmaz.

— **A vasárnapi football mérkőzés.** Igazi erőpróbája lesz vasárnap délután az AMTE csapatának az a barátságos mérkőzés, amelyben Szeged egyik legjobb csapatával, a szegedi Testgyakorlók Körével fogja magát szembe találni. Az AMTE csapata új összeállításban fog szerepelni és ezért komoly és számbavehető ellenfele lesz a szegedi kitűnő tizenegyesnek. Az aradi munkáscsapat teljes összeállításban fog szerepelni, viszont a szegediek is teljes első csapatjukat hozzák Aradra. A barátságos mérkőzés délután öt óraker fogja kezdetét venni az AAK Török Gábor-utcai sporttelepén. A mérkőzést Valentin (Kinizsi) bíró fogja vezetni. Ezt a mérkőzést három óraker egy előmérkőzés előzi meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Főispán és a felesége.

— **Ki sértegette a méltóságos asszonyt.** —
Táviraft tudósítás.

Budapest, június 18.

Sértő kifejezésektől, csunya szavaktól hemzsegő levelet kapott nemrégiben a volt árvaifőispán, Csaplovits Simon válófélben lévő felesége. A megbántott uriaszony a rendőrséghez fordult, hogy nyomozzák ki a névtelen levél íróját. A rendőrségen Thuránszky detektívnek osztották ki az ügyet. A detektív ki nyomozta, hogy a titokzatos levélíró Kovácsik Julia, a volt főispán szobalánya. Jelentésében a detektív előadta, hogy a szobaleány beismerte előtte, hogy ő irta a levelet. Azzal mentegette magát, hogy a levél megírására a méltóságos ur biztatta fel s a főispán személyesen adta fel a postára a levelet. Csaplovicsné erre dr. Zboray Miklós utján úgy az urát, mint a szobaleányt becsületsértés miatt feljelentette. A pört ma tárgyalta Kovácsik büntetőjársbíró. A szobaleány beismerte, hogy ő irta le a levelet, de a bakája diktálta tollba.

— **Maga azt vallotta először, hogy a főispán biztatta rá a levél írására** — mondta a bíró.

— **Ő nem is tudott róla,** — volt a válasz.

Thuránszky detektívet hallgatták ki ezután, aki szemébe mondta a leánynak, hogy előtte azt valotta, hogy a főispán adta fel a postára a levelet. A tanu vallomása közben Csaplovits Simon volt főispánra rászólt a bíró:

— **Tessék kivenni a kezét a nadrágzsebéből.** Egy olyan állást betöltött uriember, mint ön, kellő tiszteletet tanusithatna a bíróság előtt.

Csaplovits kihuzta kezét a nadrágzsebéből, azután nyugodtan felelt a bíró kérdéseire. Kijelentette, hogy semmi része nem volt a levél megírásában.

A bíró ezután meghozta ítéletét. A szobaleányt elítélte ötszáz korona pénzbüntetésre. Csaplovitsot pedig felmentette.

— **§ Uj ügyvédek.** Az aradi ügyvédi kamara Ghilezan Trifon dr. ügyvédet, Körösbökény székhellyel és Messinger Albert dr. ügyvédet, Endrőd székhellyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

MULATSÁGOK

(=) **A könyvkötők június 21-ik népiünnepélyén a legszebb hölgy dija egy igen szép eredeti festmény, mely Dobay Ferenc aradi festőművész ecsetje alól került ki és Reinhart Fülöp butorgyáros kirakatában látható.** Ugyan itt van kitéve a konfetti árusító hölgyeknek szánt első díj, ezenkívül még két értékes díj lesz még kiosztva.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= A keleti vasutak közgyűlése. Ma jelent meg a Compagnie d'Exploitation des Chemins de Fer Orientaux közgyűlési meghívója. A közgyűlés határideje július 20-ika, helye Konstantinápoly. A tárgysorozaton csak a rendes elintézendők szerepelnek.

= A francia kölcsön. Az újonnan kibocsátandó 900 millió francia államkölcsön — értesülésünk szerint — csak ultimo után kerül kibocsátásra, miután addigra magasabb kibocsátási árfolyam elérhetését remélik.

= A német postatakarékpénztár július elsejétől kezdve népszerűsítés céljából a checkszámlák törzsbetétét 100 márkáról ötven márkára szállította le. Nálunk 1889. óta változatlanul 100 korona a kamatozatlan törzsbetét összege.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Magyarországi Államkölcsön

Budapest, június 19.

Készáru.

Amerika háromnegyeddél olcsóbb. Kínálat, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli sávlat	2 órai sávlat
Busa 1914. októberre	12.90—12.91	12.59—12.99
Busa 1915. áprilisra	13.02—13.03	13.01—13.02
Rosa 1914. októberre	9.40—9.41	9.38—9.39
Tengeri 1914. júliusra	7.46—7.47	7.53—7.54
Zab 1914. októberre	7.66—7.67	7.85—7.86

Az árak 50 különként számítva.

Budapesti értéktőzsde (június 18.)

Oestrák hitel	602.—
Magyar hitel	777.50
4% koronajáradék	79.90

Oestrák-magyar államvasút	795.—
Államkölcsön	399.25
Leasingbank	489.50
Rusai Bank	273.—
Magyar Bank	487.25
Cereakodalmi Bank	8565.—
Simamurányi	614.50
Balgótarjáni	681.—
Tósti Vasút	588.—
Árcsi Villamos	810.—

Bécsi értéktőzsde (június 18.)

Oestrák hitel	601.—
Magyar hitel	778.—
Oestrák-magyar államv.	685.—
Déli vasút	86.25

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának átvett árujegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. jun. 18. Buza 75 kilogrammos 27.20—27.40, 76 kilogrammos 27.50—27.61, 77 kilogrammos 27.70—27.80, 78 kilogrammos 27.90—28.00. Rozs (prima) 21.40—21.51, (közép) 20.80—20.90, Árpa (serfőző) —, (szarmány) 13.40—13.61, Zab (prima) 13.20—13.30, (közép) 12.20—12.40, Tengeri réz (magyar) —, új 14.20—14.40, (román) régi 13.70—13.80, új 10.30—10.30. Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20—6.30, (rózsá) 7.00—7.10.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYÁRI SZINHÁZ.

Péntek, 1914. június 19-én.

Léni néni.

Operette 3 felvonásban. H. Veroul és A. Barré „Le partriat de ma Tante” című arabjából átdolgozta. Heltai Jenő. Zenéjét szerette: Vince Zsigmona.

SZEMÉLYEK:

Muzeumőr	Várnai Jenő.	Dutilleul	Barics Gy.
Rivárol	Győző A.	Juanita	Pataki V.
Miradeaux	Polgár S.	Gillberte	Nógrádi M.

Kezdeté este 8 órakor.

NYILTTÉR.

Dr. WERNER SÁNDOR

egyet. orvostudor, bőrgyógyász és urológus

Röntgen gyógyító- és vizsgáló-laboratoriuma

Kezelések: bőrbajoknál, idült eczema, bőrrák, bőrgümökör, stb., méhbajoknál, terhénérüségnél, a pajzsmirigy álképleteinél, rosszindulatú daganatoknál, stb.

Vizsgálatok: (átvilágítás és fotografozás) a tüdő, a szív, a gyomor és bél elváltozásainál. A csontok és ízületek elváltozásainak, a fogak kóros állapotainak röntgenjezése, stb.

Arad, Szabadság-tér 2. szám, II. em.

Hol van Coletti?

Pénzt talál,

ha használt müfogait

nem dobja el, hanem eladja nekem a Fehérkereszt szállodában, ajtószám 8. Fizetek minden fogórt 2 koronáig.

Veszek június 19. és 20-án reggel 8 órától este 6 óráig. 8797

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	ind.	505	552	622	653	854	1158	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota		631									627	
Borossebes												1000
Honcztó		411				1247				707		
Brád	érk.	655		1138	218			741	911			

Brád—Arad.

Brád	ind.	325	403	556	730	936	137	430				
Honcztó												
Borossebes												
Pankota												
Ujszentanna		602			786		1010	715				
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	816	350	1184	624	748	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	ind.	643	942	1242	857	606	809
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	ind.	405	538	750	1047	301	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Ménházafürdő.

Borossebes	ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap	1245	naponta	640
Ménházafürdő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Ménházafürdő—Borossebes.

Ménházafürdő	ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és vasárnap	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	VI/1—VIII/31-ig	630

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros-, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

Értesítés!

MEGNYILT

a Forray-utcában, a volt Popper Testvérek-féle helyiségben (Gróf Hunyadi palotában.)

Singer Sándor

női és férfi divat fióküzlete

ahol női ruhakelme, mosó áru, de-lén, kész női és férfi fehérneműk, vászon, chiffon és asztalneműk.

Kész fiu- és leányka-ruhák és felöltők.

Harisnya, keztü, csipke és szalag nagy választékban és jutányos áron szerozhetők be. . . Kérem a nagy-érdemű közönséget, hogy mielőtt a fenti árukat beszerezné sziveskedjen tizletemet felkeresni. Tisztelettel

Singer Sándor

Arad, Forray-utca (Gróf Hunyadi-palota)

14861—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter a 7646/Elnöki B. 1914. sz. közzétételével következőleg intézkedett:

Az 1913. évi október hó 15-éről 11870 elnöki B. szám alatt kelt körrendeletem kapcsán közlöm a törvényhatósággal, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter ural egyetértelmében a csapattestek (osztályok) intézetek) az utolsó fegyvergyakorlat alól, a véderő törvény 48 §-a 1. pontja hetedik bekezdése alapján való felmentés kedvezményének tényleges szolgálatban álló egyének részére való megadásáról az elsőfoku kiegészítési hatóságokat csak az illető hadkötelesek szabadságolása, illetőleg nem tényleges viszonyba való helyezése alkalmával fogják értesíteni.

Ha azonban tartalékos vagy póttartalékos részesítették a véderő törvény 48. §-a 1. pontja hetedik bekezdésének b) betűje alapján ebben a kedvezményben akkor az illető parancsnokság az elsőfoku kiegészítési hatóságokat a kedvezmény megadásáról esetről-esetre azonnal fogják értesíteni.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy ezt a rendeletemet tegye megfelelő módon közzé és arról tudomásvétel és mihez tartás végett járási tisztviselőket értesítse.

Arad, 1914. június 12.

A városi tanács.

Telefon 395.**Költözködők figyelmébe.**

Ajánljuk nagy választékú jól be rendezett modern villanycsillárainkat, ugyintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legújtanosabban. Szíves megkereséseket **kérünk!**

Pálinkás Lajos és Társa

villanyműszerészek 1800

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

8027—1914. pm.

Hirdetmény.

Az 1915. évi esküdtképes egyénekéről szerkesztett kimutatást a városháza I. emeletén levő hivatalos helyiségben folyó év június 3-tól 19-ig terjedő 15 napra az 1897. évi XXXIII. t. c. 10. §-a értelmében közzemlére kiteszem azzal, hogy azt bárki megtekintheti továbbá, hogy akár alkalmas egyének kihagyása akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt e 15 nap alatt bárki felszólalhat és a felszólalásokra, melyek a fenti hivatalos helyiségben közzemlére lesznek kitéve 8 nap alatt bárki írásban vagy szóban észrevételeket tehet.

Arad, 1914. május 30-án.

Lőcs,

h. polgármester.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

**háztartási
szükségletek fedezésére.**

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek

Illatszerek

Kőlgyporok

Kölni vizek

Fogporok

Fog-krémek

Fogpaszták

Fogkefék

Szájvizek

Szappanok

Kajvizek

Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.

Peppo hintőpor „ „ „ 70 fillér.

**Legfájdalmasabb
tyukszemétől**

is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenolsav“-al eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kap **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában**ARAD, Andrassy-tér 22. sz.**

Alapított 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

**Uj, biztosan ható
patkányirtó szer!**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni patkány- és más kártékony állatok irtására feltalált és biztosan ható irtószeremre.

Szerem feltétlenül biztos hatású és kérem erről egy próbacsomag által meggyőződni.

Egy próbacsomag ára, mely 25 patkány kiirtására elegendő egy korona.

Vidéki megrendeléseket azonnal eszközölöm. A patkányirtást kívánatra személyesen végzem.

Ugyancsak kapható poloska- és svábbogár irtószer is.

Uherezky Géza

kárpitós Arad, Lázár Vilmos-utca (Avarfy-ház.) 8777

3175—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál szervezett kulturpalota műtárosi állásra folyó hó 4-én 8848—1914. szám alatt kelt pályázati hirdetésemnek egész terjedelmében hatályon kívül helyezésével a pályázati hirdetményt újból következőkben teszem közzé:

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál újonnan szervezett, a IX. fizetési osztály 3. fokozatába beosztott 2600 korona fizetés és 800 korona lakbérrel javadalmazott kulturpalotai műtárosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályálni óhajtanak, hogy képzettségüket és eddig eltöltött szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket Arad sz. kir. város Törvényhatósági Bizottságához címezve, hivatalomba folyó évi június hó 22-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének meghatalmazásával törvényhatósági rendes közgyűlése választás útján fog betöltetni.

A megválasztandó műtáros a kulturpalotában levő könyvtárban is köteles lesz mint a könyvtáros mellé és nem alárendelt tisztviselő a részére kijelölendő munkát elvégezni.

Arad, 1914. június 9-én.

Lőcs,

h. polgármester.

11059—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A selyemhernyó tenyésztés előmozdítása és védelme tárgyában közzé teszem, hogy a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozók közutakon, köztérenken vagy utcákon lévő szederfákról tekintet nélkül arra, hogy foglalkozik-e hernyó neveléssel vagy nem az illető kinek háza előtt a szederfa áll, szabadon szedhetnek lombot; kivéve azon szederfákat, melyeknek törzse 10 cm. átmérővel nem bírnak és lombjuk méz és rézgálics keverékkel permetezve vannak.

Ki selyem tenyésztési célra a lombzedést jogtalanul megakadályozza vagy a lombot megfertőzés által selyemtenyésztési célra használhatatlanná teszi, az 1894. évi XII. t. c. 95. § d. pontjába ütköző kihágást követi el és 20 nap elszárasra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad 1914. évimájus hó 17-én.

Green

főkapitány.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 3. sz.

Telefon 242. Telefon 243.

Ajánlja

költözőkódok figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfgram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 451

14542-1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd hadapród iskolaiban 1914/15. tanév kezdetén az Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai osztályban betekintethetők és a pályázati kérvények bezárólag f. évi július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújtan-dók be.

Arad, 1914. június hó 13.

A városi tanács.

Permetező javítások elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezekek viznyálka képződik ami a kolera, tífusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.

Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtatnak.

Arad-Csanádi Egyesült Vasutak menetrendje. Érvényes május hó 1-től.

Arad-Szeged.											
Kilométer távolság.	Allomások	Gy. M.		Sz. V.		Mol. V.		Gy. M.		Mol. V.	
		I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.		
	Wien Stb. ind.	1205	1206	1205	—	—	—	1020	1020	—	—
	Bpest kpu	980	990	1126	—	—	—	705	705	—	—
	Nagykikinda	—	—	—	—	—	—	680	680	1125	—
	Temesvár	427	427	—	—	—	—	815	815	—	—
	Tövis ...	817	817	845	—	—	—	351	351	1045	—
	Brád ...	—	—	—	—	—	—	408	408	790	998
	Arad ... ind.	regg. 6:16	regg. 6:40	d. e. 8:45	d. e. 11:00	d. e. 11:45	d. e. 11:45	d. u. 2:25	d. u. 4:15	d. u. 4:15	este 7:15
5	Nagybuzsák...	—	—	8:55	11:14	11:45	11:45	2:35	4:25	4:25	7:25
9	Csalatelepi hízalda	—	6:57	9:04	11:22	11:45	11:45	2:44	4:34	4:34	7:34
13	Pécskasszenttamás	—	7:05	9:19	11:30	11:45	11:45	2:52	4:41	4:41	7:41
21	Ópécska ...	6:47	7:25	9:31	11:47	12:17	12:17	3:09	4:58	4:58	7:58
29	Ópécskai tany.	—	—	9:45	12:01	12:17	12:17	3:22	5:11	5:11	8:11
35	Battonya ...	Mol. V. 7:04	7:52	9:58	12:13	12:25	12:25	3:35	5:24	5:24	8:24
40	Tompapuszta	13	8:03	10:08	12:23	12:35	12:35	3:44	5:33	5:33	8:33
45	Belsőpereszta	II. III.	8:12	10:17	12:32	12:44	12:44	3:52	5:41	5:41	8:41
52	Mezőhegyes ér.	reggel	7:26	8:26	10:31	12:46	12:58	4:05	5:54	5:54	8:54
	Kétegyháza ér.	—	9:59	9:59	—	2:25	2:25	—	4:14	4:14	—
	Oroszháza ind.	412	548	548	915	1150	1150	—	3:48	3:48	—
	Oroszháza ér.	—	10:59	10:59	—	—	—	—	8:28	8:28	—
	Oroszháza ind.	340	—	6:20	—	—	—	—	3:48	3:48	—
	Mezőhegyes ind.	5:42	7:27	8:46	10:44	1:15	1:01	4:10	6:00	6:00	—
62	Csanádpalota	6:00	7:40	9:05	10:53	1:35	1:16	4:27	6:17	6:17	—
68	Nagylaki kendergy.	6:09	—	9:16	11:04	1:46	—	4:37	6:27	6:27	—
70	Nagylak ...	6:14	7:52	9:27	11:15	1:57	1:28	4:43	6:33	6:33	—
77	Magy.-csanádmező	6:24	—	9:40	11:28	2:08	—	4:53	6:43	6:43	—
80	Apátfalva ér.	6:30	8:05	9:48	11:36	2:16	1:41	4:59	6:49	6:49	—
	Hmvásárh. ér.	940	—	—	—	—	—	7:02	—	—	—
	Hmvásárh. ind.	1004	1004	—	—	—	—	7:00	—	—	—
	Nagyszentmiklós ind.	11	615	—	—	—	—	3:55	—	—	—
	Apátfalva ... ind.	II. III.	6:31	8:06	9:53	11:39	2:17	1:42	5:04	5:04	7:55
89	Makó ... ér.	reggel	6:46	8:18	10:11	11:50	2:33	1:54	5:19	5:19	7:52
95	Kiszombor ... ind.	4:09	6:50	8:23	10:43	11:58	2:34	1:56	5:21	5:21	8:15
99	31. sz. őrház m. l.	4:25	7:03	8:35	10:59	12:09	2:48	2:07	5:34	5:34	8:33
102	Gizellatelep kitérő	4:31	7:10	—	—	12:18	—	—	—	—	—
108	Deszk ...	4:36	7:15	—	—	12:23	—	—	5:48	—	—
114	Szörög ... ér.	4:43	7:24	—	—	12:28	—	—	5:59	—	—
	Temesvár ér.	780	1288	1288	207	606	904	606	8:22	5:18	—
	Nagybecsk. ..	924	311	311	450	—	921	—	9:21	6:45	—
118	Szörög ... ind.	5:08	7:40	9:02	11:46	12:47	3:26	2:32	6:17	9:16	—
122	Ujszeged ...	5:08	7:48	—	—	12:54	—	—	6:27	—	—
	Szeged ér.	5:13	7:53	9:12	12:00	1:00	3:40	2:42	6:30	9:31	—
	Szeged-Rékus ér.	—	802	1080	—	280	—	344	—	242	—
	Bpest nypu. ..	915	405	125	—	680	760	1110	680	—	515
	Wien Stb. ..	845	985	620	—	550	—	550	—	1214	540
	Temesvár ..	—	1288	1288	—	606	—	904	606	—	518

Szeged-Arad.											
Kilométer távolság.	Allomások	Szem. V.		Mol. V.		Gy. M.		Mol. V.		Szem. V.	
		I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.		
	Temesvár ind.	9:45	—	451	748	—	—	9:25	—	100	1:40
	Wien Stb. ..	345	2:10	450	—	11:10	—	—	11:10	—	9:28
	Bpest nypu ..	8:25	10:15	10:55	—	8:25	5:20	8:50	—	—	2:40
	Szeged-Rók. ..	1:14	—	5:40	—	11:16	—	11:16	—	4:45	—
	Szeged ind.	reggel 3:06	reggel 6:10	d. e. 10:35	d. u. 12:38	d. u. 1:56	d. u. 3:17	d. u. 5:06	d. u. 6:25	este 6:25	este 7:25
4	Ujszeged ...	—	6:15	10:40	—	2:01	—	5:12	—	—	7:51
8	Szörög ér.	3:19	6:23	10:48	12:46	2:09	3:31	5:21	6:41	7:41	—
	Nagybecsk. ind.	7:18	—	6:21	—	6:21	11:27	11:27	1:18	1:18	—
	Temesvár ..	945	—	451	748	925	—	100	140	—	—
	Szörög ... ind.	3:20	6:24	10:49	12:47	2:10	3:32	5:22	6:42	7:42	—
14	Deszk ...	3:32	6:35	11:02	—	2:24	3:44	5:34	—	—	7:55
20	Gizellatelep kitérő	3:37	6:45	11:15	—	—	—	5:47	—	—	8:10
23	31. sz. őrház m. l.	3:43	6:50	11:20	—	2:34	—	5:52	—	—	8:15
27	Kiszombor ...	3:58	7:03	11:29	1:13	2:48	4:06	6:01	7:06	8:06	—
33	Makó ... ér.	4:08	7:15	11:41	1:23	3:00	4:18	6:15	7:15	8:15	—
42	Apátfalva ind.	4:25	7:17	11:51	1:27	3:02	4:35	6:18	7:18	8:18	—
	Apátfalva ér.	4:33	7:32	12:06	1:40	3:17	4:50	6:33	7:33	8:33	—
	Nagyszentmiklós ér.	—	1004	—	—	—	—	7:00	—	—	—
	Hmvásárh. ind.	940	615	—	—	—	—	7:02	—	—	—
	Hmvásárh. ind.	—	—	687	—	—	—	4:05	4:05	—	—
	Apátfalva ind.	4:39	7:33	12:07	1:42	3:18	5:00	6:35	7:35	—	—
46	Magy.-csanádmező	4:47	7:40	12:14	—	3:25	5:08	6:43	7:43	—	—
52	Nagylak ...	5:01	7:52	12:27	—	3:37	5:22	6:57	7:57	—	—
54	Nagylaki kendergy.	5:07	7:57	12:32	—	3:43	5:28	7:03	8:03	—	—
60	Csanádpalota	5:18	8:08	12:43	2:09	3:53	5:39	7:13	8:13	—	—
71	Mezőhegyes ér.	5:35	8:25	1:00	2:23	4:09	5:56	7:30	8:30	—	—
	Oroszháza ér.	Mol. V. 8:03	10:39	—	—	—	—	8:28	—	—	—
	Oroszháza ind.	12	8:40	6:30	—	—	—	3:28	—	—	—
	Kétegyháza ér.	II. III. 7:00	9:59	2:25	5:50	5:50	7:48	—	—	—	—
	Kétegyháza ind.	reggel 4:12	5:43	11:50	—	—	—	—	—	—	—
	Mezőhegyes ind.	4:00	5:50	8:27	1:02	2:27	4:11	6:11	—	8:18	—
78	Belsőpereszta	4:14	6:03	8:39	1:15	—	4:24	6:24	—	—	—
83	Tompapuszta	4:24	6:13	8:47	1:24	—	4:33	6:33	—	—	—
88	Battonya ...	4:35	6:25	9:00	1:35	—	4:44	6:44	—	—	—
94	Ópécskai tany.	4:47	—	9:11	1:46	—	4:54	—	—	—	—
102	Ópécska ...	5:04	6:50	9:30	2:02	3:09	5:10	7:12	—	—	—
110	Pécskasszenttamás	5:20	7:06	9:44	2:17	—	5:25	7:25	—	—	—
114	Csalatelepi hízalda	5:35	7:16	9:53	2:26	—	5:35	7:35	—	—	—
117	Nagybuzsák...	5:53	—	10:00	2:35	—	5:43	—	—	—	—
122	Arad ... ér.	5:58	7:33	10:10	2:43	3:37	5:53	7:51	—	—	—
	Brád ...	11:54	2:18	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tövis ..	1:32	—	5:33	11:35	9:11	—	—	—	—	—
	Temesvár ..	7:45	—	2:12	6:03	6:03	8:30	12:05	—	—	—
	Nagykikinda										

3284—1914. pm.

Hirdetmény.

Cukor László asztalos és ács tanuló segély alapítványából egy Aradon felszabaduló jó magaviseletű és szorgalmas asztalos tanuló vagy felszabadult asztalos segéd ki tanonc idejét Aradon töltötte szerszámsegélyben részesül.

Felhívom azokat kik az alapítvány élvezetét elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket a mesterük bizonyítványával, valamint a tanonc iskolai bizonyítványaikkal felszerelve hezzám folyó hó 30-ig nyujtsák be.

Arad, 1914. június 16-án.

Varjassy.
polgármester.

Költözködők**figyelmébe!**

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállit 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

12417—1914. kh. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 65596-II-B. l. 1914. számú körrendelete alapján felhívom az érdeklődő közönség figyelmét dr. Kereszty, dr. Volf és társa vegyészeti gyár részvénytársaság (Budapest Ujpest Fő-utca 5.) által, a kártyékony és duvadak irtására szolgáló honi gyártmányu Strichinin készítményére; a mely hasonló külföldi készítményeknél olcsóbb, de azokkal szemben a versenyt minden tekintetben kiállja.

Arad, 1914. évi május hó 20-án.

Green
főkapitány.

14987—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a ragadós száj- és körömfájás Aradon járványosan fellépett, miért is továbbra rendelkezésig a heti és országos vásárokat hasított körmű állatok fel nem hajthatók.

Felhívom a hasított körmű állatokkal rendelkező állattartó gazdákat, hogy járlataikat a kapitányi hivatalhoz 48 óra alatt mutassák be.

Arad, 1914. évi június hó 16-án.

Főkapitány távol:

Bittner,
rendőrkapitány.

„PENSIO EXQUISITE“

VILLA IRENEA

VOLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegáns berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel.
Elsőrangú konyha.

6552—1914. ahsz.

Hirdetmény

a III. oszt. kereseti adó, adójára vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzététele és adókiivetés körüli eljárás tárgyában.

Az adókiivető bizottság elé terjesztendő adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom folyó évi június hó 15-től 8 napra a városi adóhivatalnál kitétve, azokat mindenki megtekintheti, s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál utóbb az adókiivető bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön hirdetmény útján tudósítanak — terjeszthetők elő.

Az adókiivető bizottság ülésel nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik. (1888. évi XLIV. t. c. 24. §.)

Az adókiivető bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók bevallását és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat, s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja minden egyes adókötelesnek adóösszegét, azt még az ülés folyama alatt az illető adólajstromba bejegyezteti és ebbeli végzését kihirdeti.

Az adókiivető bizottság végzésének kihirdetése után az érdekelt adóköteles félnek jogában áll az ülés folyama alatt élszóval az íránt nyilatkozni, kívánja-e az ügyet, és ha igen, mely oknál fogva felszólamlási, bizottsághoz felebbezni.

Hasonló nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nemcsak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél bebizonyíthatni, akár saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve.

Az az adózó, ki a tárgyalásnál jelen volt, a felebbezés indokait írásban 8 napi határidő alatt adhatja be.

Az az adózó, aki az adókiivető bizottság ülésében akkor, midőn adóügye tárgyalatott, jelen nem volt, a bizottság végzése ellen írányuló felebbezését az illető ülés folyama alatt megrovtt adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségeill szolgáló ház kapujára való kifüggesztésétől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Oly esetben, mikor az adókiivető bizottság a m. kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott adótétel felemelését határozta el erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem volna, írásbeli végzéssel külön értesíti, oly hozzáadással, hogy ha a kivetést felebbezni kívánja, felszólalása írásban a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt az adóügyi előadónál vagy helyettesénél vevény mellett nyujtandó be.

Azok az adózók, kik nem abban a városban laknak, melynek adólajstromában adójuk kivetett, ha az ülésben jelen nem voltak, a hozott határozatról írásban végzésileg értesítendők és felebbezéseiket a végzés vételétől számított 15 nap alatt nyujthatják be a pénzügyigazgatóságnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a megfelebbezett adó összege a mult évre kivetettnél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbségre nézve birtokon belül történik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen akár élszóval akár írásban panaszt emelhet.

A panaszt a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt kell a kir. pénzügyigazgatóságnál benyujtani (bejelentni) s felette az m. kir. közigazgatási bíróság határoz.

A panasznak halasztó hatálya nincs. 1883. évi XLIV. t. c. 84 §.
Arad, 1914. június hó 18-án. A városi adóhivatal.

299—1914. kib.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága ezennel közhirre teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a m. kir. államvasutak békéscsaba-aradi vasutvonalán a második vágány építésére vonatkozó közigazgatási bejárást Dr. Rudán Amadé miniszteri oszt. tanácsos ur vezetése alatt elrendelte, a bejárás sorrendjét pedig a következőleg állapította meg:

A tárgyalás:		Meghivandó:	
ideje:	helye:	községek:	törvényhatóság:
1914. évi június hó 23-ik napjának d. e. 10 órája.	Békéscsaba, községháza	1. Békéscsaba nagyközség. 2. Pusztaki-gyós község. 3. Gyula r. t. város. 4. Kétegyháza nagyközség.	Békés vármegye.
1914. évi június hó 24-ik napjának d. e. 9 órája.	Arad sz. kir. város tanácsterme.	5. Elek nagyközség (Lőkősháza p) 6. Kürtös nagyközség. 7. Mácsa nagyközség.	Arad vármegye.
1914. évi június hó 25-ik napjának d. e. 9 órája.	Arad sz. kir. város tanácsterme.	8. Kürtös nagyközség (Sofronya puszt.) 9. Kürtös nagyközség. (Szent-Pál-puszt.) 10. Arad sz. kir. város.	Arad vármegye.

Miről az érdekelt magánfelek ezuton azzal értesítetnek, hogy magukat a bejáráson megfelelően képviselhetik.

Arad, 1914. június hó 8-án.

Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága.

477—1914. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróságnak 1911. évi Sp. IV. 1637. és 1912. Sp. I. 1099. számú végzése következtében Dr. Precupás Illés ügyvéd által képviselt kisk. Uray Miklós és Anna javára 700 és 100 kor. s jár. erejéig 1913. évi január hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2607 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobaberendezések, sörtesek, stb.

Ezen árveréshez csatlakoztatik Horga Anna, többrendbelli tőke, Kopetkó Károly 1800 kor., Világosi takarékpénztár 125 kor., Dr. Uray Miklósné 200 kor. kiskoru Uray Sarolta és Szabolcs, 100 kor. és 160 kor. Aradi Központi 786 kor., Kelemen D. és tsa 122 kor. 80 f., Főnix aradi intézet 96 kor., Sorger és Volfner 144 kor. 60 fill. tőke s jár. kielégítése végett nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. bíróság 1913. évi V. 67. számú végzése folytán 700, 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi október hó 15-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 112 kor. 70 filléren birólag már megállapított költségek erejéig Tornován adós lakására a hová vevők a kösségháztól alólírottal indulnak, leendő megtartására 1914. évi június hó 20-ik napjának délutáni 1/3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési fogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik - Kelt Borosjenőn, 1914. évi június hó 2. napján.

Nagy,

3820

kir. bír. végrehajtó.

Erdély,

gyöngye

az Előpataki

ásványviz, el-

ősmert legjobb

űdítő és gyógyító ital.

Főraktár:

Éles Arminnál,
Aradon,

Félliteres üveg 26 fillér.

Literes „ 36 „

Ezen rovatban minden szó egy-
eszeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri u. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kézirásban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

**Aradi Közlöny részére
hirdetések felvételnek a kiadó-
hivatalban József főherceg-ut 22.
(Bejárat a Kossuth-szoborral szem-
ben.) Továbbá**

BUDAPESTEN:

Blockner I. IV., Semmelweis-u. 4. sz.
Györi és Nagy VII., Erzsébet-körút 5. sz.
Jaulus és Társa V., Dorottya-u. 11. sz.
Mosse Rudolf VI., Andrassy-ut 2. sz.
Tenczer Gyula IV., Szervita-tér 8. sz.
Schwarz József VI., Andrassy-ut 7. sz.
Hegyí Lajos VII., Király-u. 67. sz.
Eckstein Bernát VII., Erzsébet-körút 38.
Mezei Antal IV., Eskü-ut 5. sz.

NAGYVÁRADON:

Hegedüs Hiriaproda Rákóczi-ut 5.

TEMESVÁR—BELVÁROSBAN:

Engel Jenő hirdetőiroda vállalata Jenő
herceg-utca.

BÉCSBEN:

Haasenstein & Vogler L. Neuer-Markt No. 2.
M. Duckes Nachf. L. Wollzeile No. 9.
Rudolf Mosse L. Sellenstättle No. 2.
Eduard Braun Rothenurmstr No. 9.
Heinrich Schalek L. Wollzeile 11.
Bock & Herzfeld I. Adlergasse No. 6.

BERLINBEN:

Dr. Jr. F. C. Elmenreich Berlin-Vilmers-
dorf, Holsteinsche Str. 82.

**Azon apróhirdetésekre vonatkozó
tudnivalók, ahol a hirdetés mel-
lett: „Bővebbet, vagy cím a ki-
adóban” áll, közelebbi adatok
olvashatók az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalának előcsarnokában
elhelyezett táblán.**

LEVELEZÉS.

Csibéssz 165.

Sokat gondolok. Miért nem küld
már egy pár sort, boy-al? Azt
csak lehet? Sok kézcsoók. 3824

ALKALMAZÁST KERES.

Német kisasszony

kitűnő bizonyítványokkal gyerme-
kek mellé, avagy hávezetőnőnek
ajánlkozik. Bővebbet az Adrial
biztosító társulat irodájában Arad
József főherceg-ut 3. szám. 3821

Uri házaknál

elvéallalok masszírozást, hidegviz-
gyógykezelést, pedikűrözést. Özv.
Móra Andrásné okl. masszírozónő
Arad, Kasza-utca 46. 3495

Nagyobb vállalat

tisztviselője szerény díjazás mellett
estli foglalkozást vállal levelezés-
s könyvvezetésben. Megkereséseket
„Gyakorlott” jellegre a kiadóhiva-
tal továbbít. 3796

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és 1-ső oszt. „Lygnum-sanktum”

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan elintéztetnek. 1754

Egy

fiatal szoptatós dada állást keres.
Luffer Józsefné Ilona-utca 20. sz.
3816

ÜZLETEK.

Egy

jóforgalmu szatócsüzet, Aradról
való eltávozás miatt, eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 3814

Egy jóforgalmu

szatócs-, korcsmaüzlet-házzal együtt
betegség miatt eladó. Borona-utca
21. sz. 3779

Egy jóforgalmu

sarok vegyeskereskedés minden-
féle jogokkal, külföldre menés
miatt azonnal eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 3801

Jóforgalmu

szatócs üzet korcsmaival együtt
azonnal eladó. Cím a kiadóhiva-
talan. 3813

KIADÓ LAKÁS.

Az Andrassy-téren

az első emeleten, a fűtér kellő kö-
zepén, egy utcai lakás azonnalra,
vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.

INGATLAN.

Mihály-u. 9. számu

magánház nagy kerttel eladó. Ér-
tekezhetni Illés-u. 17. szám alatt.
3731

Eladó

szép, egy emeletes új sarokház jó-
forgalmu üzlethelyiséggel elköltö-
zés miatt. Villany-, gáz- és víz-
vezetékekkel ellátva, szép parkiro-
zott és gyümölcsös udvarral, öt
szépen és jól berendezett nagy la-
kással. Ugyanott szép két utcai
nagy szoba, előszoba, fürdőszoba,
stb. felszerelve július vagy augusz-
tus 1-re kiadó. Aulich Lajos-utca
8. sz. 3765

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Alkalmi vétel.

Egy alig használt National C. R.
Ellenőrző pénztár, vaspénztárak,
szecskaavágó, 2 drb gázkályha,
1 drb gázfűző készülék állvány-
nyal és vasalókkal és billiárd-
asztal részek igen mérsékelt áron
eladók Rubinstein Mór szállítónál
Weitzer J.-u., Minorita-palota, a
cs. és kir. helyőrség szállítmá-
nyozója. 3756

Köszén salak

(slag) olcsón eladó. Katalin-fürdő
pénztár, Thököly-tér. 3819

Egy doboz

100 darab hártyalon levélpapír, 50
papír és 50 selyempapír belésű
boríték egy koronáért kapható In-
gusz I. és Fia könyv- és papírke-
reskedésében. Telefon 517. 1941

Legfinomabb

szepességi málna-szörp különként
2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szörp
különként 2 korona. A citrom-szörp
egy-két evőkanányi mennyisége
alkalmas egy pohár legfinomabb
limonádé előállítására. Szeder-szörp
különként 2 kor. 40 fill. Ribizke-
szörp 2 kor. 40 fill. Földes Kele-
men gyógyszerháza Arad. Összes
készítményeink kaphatók Hehs
Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-
házában. 1224

Vidéki városban

egy majdnem új, összecsukható,
óra szerkezettel bíró „Világ dio-
rama” betegség miatt, kedvező
feltétel mellett eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 3786

Stráfkocsi eladó

jutányos áron. Ugyanott egy új ket-
tős számú pénzszekrény eladó.
Megtekinthető a Városligeti ven-
déglobban. 3746

Egy

csaknem új, modern hálószo-
butor eladó, Tököly-tér 3. ajtó 5.
3799

Veszek

a legmagasabb árban uraktól le-
vetett férfi ruhát, utazó és városi
bundát valamint mindenféle egyen-
ruhát. Bleier Ignátz, ruhakereskedő
Szent Pál-utca 12. 2883

Legjobb fertőtlenítő szappan

a Szent Imre szappan, különösen
ajánlható oly egyéneknek, kik
idegenekkel érintkezésük folytán
fertőzéseknek vannak kitéve. A
Szent Imre szappan bactericid ha-
tását több vizsgálat igazolja, an-
tisepticus hatása felülmúlhatatlan.
Ára 70 fillér. Dr. Földes és Hehs
Arad. Kapható Földes K. és Hehs
V. gyógyszerházában. 1224

Alágyújtásra való papír

kb. 50 kilós bálakban csomagolva
kapható: bálanként 2 koronáért
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

hétfőn délután Boros Beni-tér 15.
számtól Központi kávéházig vezető
utvonalon egy briliáns gyűrű,
melyben bevéste volt „1898. Her-
mina.” Minthogy a gyűrű emlék,
kéretik a becsületes megtaláló,
hogy azt Nagy Géza fényképész
Andrassy-tér 22., illő jutalom el-
lenében átadni sziveskedjen. 3826

Két modern üzlethelyiség

esetleg azonnal is kiadó. Ugyanott
egy nagy kapu is eladó. Eötvös-u.
12. 3812

Hehs-féle

Vasaschinabor. Szüverén szer vér-
szegénység, sápkor, szédülés a
vérszegénységből eredő idegbajok,
idegrohamok, étvágytalanság, gyo-
morbántalmak, láz, általános gyön-
geség ellen páratlan vérképző és
vérjavító, biztos óvszer malárikus
fertőzések és infekciókból eredő
megbetegedések ellen nagy felntö-
teknek, mint gyermekeknek. Ára
2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs
Vilmos gyógyszerháza Aradon,
Batthyány-utca. 5180

Ügyes kárptos

ajánlkozik mindennemű e szakba
vágó munkák gyors és pontos el-
készítésére, saját műhelyében és
kívánatra házaknál is legolcsóbb ár
mellett. Vidékre ár felemelés nél-
kül. Stáhl M. Határ-u. 17. sz. Stoll
Béla lakatossal szemben 1397

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar
megöregedni, használja a Földes-
féle Hair regeneratort, ezen ké-
szítménytől minden ősz haj visz-
szanyeri eredeti színét. Nagy üveg
ára 2 korona. Földes gyógyszerház,
Aradon. Összes készítményeink
kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-
utcai gyógyszerházában. 1224

Gummi kabátok

a legjobb anyagból . 17.50 K

Mészáros

és hentes kabátok

méret után és monogrammal
ellátva 4.60 és 5 K

cipők minden árban

Korányi cipő- és ruhaárúháza,

Bohus-palotában. 3851-V

„Matteine”

poloska- és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer.)

Elvállal teljes bérházak, szállodák,
intézetek, nagyobb magánlakások
féreg elleni biztosítását csekély
évi bérért. — Poloskák és ezek
petéinek végleges kiirtását egy
évi jótállás mellett. A tisztítandó
szobákból sem a butorzat, sem
semmi más nem távolítottatik el s
így az irtási munkákat a háztartás-
ban semmi kárt, vagy zavart nem
okoz! 3561